

UCHWAŁA NR 0007.48.2016
RADY GMINY GOLESZÓW

z dnia 26 października 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów na lata 2016 - 2020

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z 2015 r. poz. 1310, 1359 i 1616 oraz z 2016 r. poz. 753) i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i 1579) Rada Gminy Goleszów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów na lata 2016 – 2020, stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Bogusław Konecki

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Goleszów
na lata 2016-2020

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	4
1. STRUKTURA STRATEGII	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA	15
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	15
2. DEMOGRAFIA	16
3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	18
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	18
5. GOSPODARKA	19
6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	20
7. EDUKACJA I KULTURA	21
8. OCHRONA ZDROWIA	25
9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	27
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	29
11. POMOC SPOŁECZNA	31
12. SEKTOR POZARZĄDOWY	41
13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	43
14. BEZROBOCIE	46
15. BEZDOMNOŚĆ	49
16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	50
17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	52
18. SYTUACJA DZIECKA	59
19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH	63
20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	65
21. ANALIZA SWOT	70
22. PODSUMOWANIE	78
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	86
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	86
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI	101
3. RAMY FINANSOWE	102
4. PROGRAMY I PROJEKTY	103
IV. UWAGI KOŃCOWE	105

WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania bądź złagodzenia wielu z tych problemów, jak i zminimalizować skutki szeroko rozumianych kwestii społecznych. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, Policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe. Do analizy wykorzystano 30 wypełnionych anonimowo ankiet, w których do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie odnieśli się losowo wybrani mieszkańcy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. radni, pracownicy Urzędu Gminy, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, kościoła). W kolejnych 35 anonimowych ankietach respondenci odpowiadali na pytania dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Z kolei analizie sytuacji dziecka w gminie w środowisku szkolnym i rodzinnym służyły 4 ankiety wypełnione przez pedagogów z funkcjonujących na terenie gminy placówek oświatowych.

Dokument został przygotowany na lata 2016-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, analityczno-diagnostycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i programowych) tworzenia dokumentu.

Część analityczno-diagnostyczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

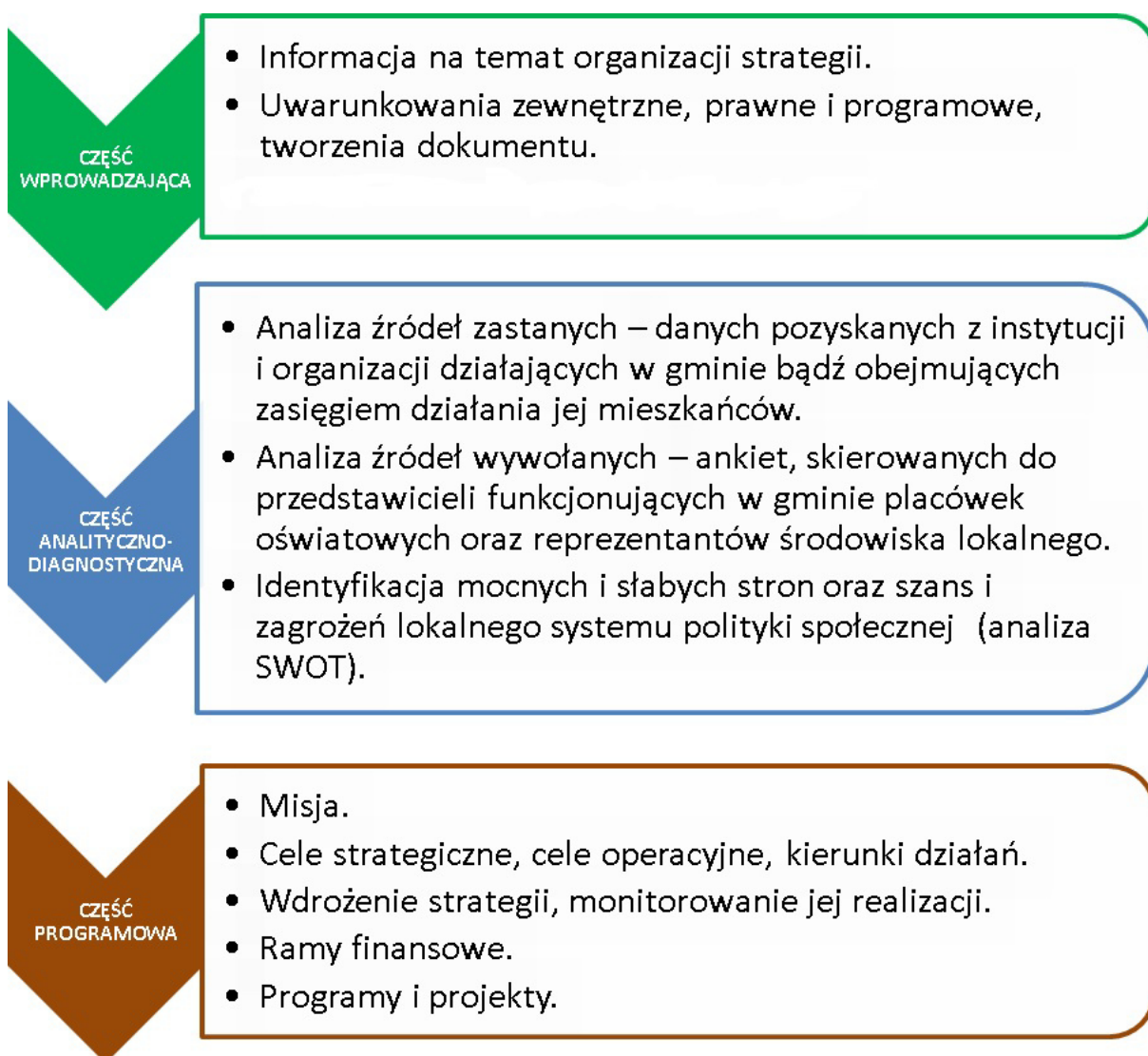
- Demografia;
- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Gospodarka;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Edukacja i kultura;
- Ochrona zdrowia;
- Sport, rekreacja i turystyka;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sektor pozarządowy;
- Bezrobocie;
- Bezdomność;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Problemy równości płci;
- Sytuacja dziecka;
- Sytuacja osób starszych;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia

monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016 r., poz. 930), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016 r., poz. 446)
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r., poz. 487),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2016 r., poz. 1518),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2016 r., poz. 169),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2016 r., poz. 224),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2016 r., poz. 645),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2011 r., poz. 225),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 r., poz. 721),

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2013 r., poz. 966),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2016 r., poz. 239),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2016 r., poz. 157),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 r., poz. 546),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. 2012 r., poz. 1059),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. 2016 r., poz. 162).

Podczas realizacji strategii zachodzi również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju oraz pozostanie na tej ścieżce. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;

2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych w omawianym dokumencie przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstw domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe lata, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe (odpowiadając na pytanie „w jakich obszarach UE powinna inwestować mniej lub więcej w przyszłości”).

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „Łącząc Europę”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej Unii Europejskiej.

Nowy program „Zdrowie na rzecz wzrostu” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej,

stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,

- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. PO WER będzie również wspierać innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych” i „Gwarancji dla młodzieży”,
- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii „Europa 2020” i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych,
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2007-2020

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2007-2020 jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano cel nadrzędny („Poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”) oraz wyznaczono trzy priorytetowe obszary działań: 1. Rozwój nowoczesnej gospodarki, 2. Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu, 3. Rozwój zasobów ludzkich.

Założenia polityki społecznej ujęto głównie w ramach priorytetowego obszaru działań 3. – Rozwój zasobów ludzkich.

Działanie 3.1. Budowa społeczeństwa opartego na wiedzy.

3.1.1. Zwiększenie roli szkolnictwa wyższego w rozwoju regionu.

3.1.2. Poprawa efektywności kształcenia.

3.1.3. Dostępność edukacji dla dorosłych.

3.1.4. Wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży.

Działanie 3.2. Budowa kapitału społecznego.

3.2.1. Wspieranie rozwoju sektora organizacji pozarządowych.

3.2.2. Budowa partnerstwa publiczno-społecznego.

Działanie 3.3. Promocja zatrudnienia osób pozostających bez pracy lub zagrożonych jej utratą.

3.3.1. Rozwój zatrudnienia osób bezrobotnych.

3.3.2. Przeciwdziałanie bezrobociu osób zagrożonych utratą pracy w rolnictwie oraz sektorach mających problemy z dostosowaniem się do potrzeb rynku pracy.

Działanie 3.4. Promocja i profilaktyka zdrowia.

3.4.1. Edukacja zdrowotna społeczeństwa.

3.4.2. Promocja aktywności sportowo-rekreacyjnej.

3.4.3. Powszechna, wczesna diagnostyka medyczna, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.

Działanie 3.5. Integracja społeczno-zawodowa i bezpieczeństwo ludności.

3.5.1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

3.5.2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

3.5.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa ludności.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 jest dokumentem, który określa cele polityki społecznej prowadzonej w regionie. W jej ramach dokonano diagnozy sytuacji społecznej w województwie śląskim, na podstawie której wyznaczono następujące obszary priorytetowe dla polityki społecznej:

- Wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji
- Rozwój ekonomii społecznej jako instrumentu aktywnej polityki społecznej
- Wspieranie działań na rzecz ochrony dzieci i młodzieży przed zjawiskami dezorganizacji społecznej
- Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych
- Przełamywanie barier w aktywizacji osób starszych
- Wspieranie działań na rzecz integracji systemu pomocy społecznej. Rozwój systemu kształcenia ustawicznego kadr służb pomocy społecznej
- Bezpieczeństwo publiczne.

Następnie sformułowano cel główny, będący zarazem misją strategii („Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców województwa śląskiego”) oraz, w oparciu o wyznaczone priorytety polityki społecznej województwa śląskiego i cel główny, przyjęto następujące cele strategiczne:

1. Wzmocnienie polityki prorodzinnej
2. Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży
3. Wspieranie osób starszych w pełnieniu ról społecznych
4. Wzmacnianie równych szans osób niepełnosprawnych
5. Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień
6. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
7. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Cieszyńskim na lata 2007-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Cieszyńskim jest dokumentem, który pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskazuje obszary, które powinny być przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Strategia odnosi się w swych zapisach kierunkowych do zadań i możliwości realizacyjnych samorządu powiatowego, biorąc pod uwagę przesłanki wynikające z działań jednostek organizacyjnych

pomocy społecznej szczebla powiatowego. Główne kierunki działania powiatu oraz priorytety samorządu w działalności na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców zostały ujęte w misji, która brzmi: „Pomoc mieszkańcom powiatu cieszyńskiego w rozwiązywaniu problemów poprzez organizowanie różnorodnej oferty wsparcia.”

Strategia wyznacza trzy główne cele strategiczne, przypisując do każdego z nich cele operacyjne i kierunki działania.

Cel strategiczny 1. Stworzenie systemu wsparcia rodziny.

Cele operacyjne:

- Zapobieganie umieszczaniu dzieci poza rodziną.
- Pomoc w integracji ze społeczeństwem wskazanych grup ludności.

Cel strategiczny 2. Stworzenie sprawnego systemu pomocy dzieciom pozbawionym opieki .

Cele operacyjne:

- Dalsze rozwijanie zastępczych form opieki.
- Rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego.
- Ułatwienie wejścia w dorosłe życie wychowankom placówek i rodzin zastępczych.

Cel strategiczny 3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Cele operacyjne:

- Stworzenie nowoczesnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych.
- Zapewnienie usług instytucjonalnych na odpowiednim poziomie.
- Pobudzanie osób niepełnosprawnych do aktywności i samopomocy.

II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Goleszów położona jest w południowej części Polski, na terenie Pogórza Ciszyńskiego, będącego przedpoiem Beskidu Śląskiego. Administracyjnie należy do województwa śląskiego i powiatu cieszyńskiego, obejmując jego południowo-zachodnią część. Jest to gmina wiejska, o powierzchni około 66 km². W jej skład wchodzi następujące miejscowości: Goleszów (siedziba gminy), Bażanowice, Cisownica, Dziegielów, Godziszów, Kisielów, Kozakowice Górne i Dolne, Leszna Górna oraz Puńców. Gmina graniczy od południa z Czechami na odcinku o długości 19 km.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Goleszów pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat walorów gminy oraz czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe. Na wstępie przedstawiciele środowiska lokalnego poproszono o wskazanie największych atutów gminy. Wypełniający ankietę najczęściej wymieniali atrakcyjne położenie geograficzne gminy, piękną okolicę, dużą ilość zabytków, dobrze rozwiniętą komunikację. Część respondentów zaliczyła do atutów gminy także jej przygraniczne usytuowanie. W tym kontekście wskazano również rozwijającą się gospodarkę komunalną, znaczne zaangażowanie społeczności lokalnej w sprawy społeczne, dobrze rozwiniętą bazę sportowo-rekreacyjną, dużą ilość terenów przeznaczonych pod zabudowę i utrzymywanie czystości w gminie. Ponadto wśród zalet gminy znalazły się: zapewnienie opieki zdrowotnej na dobrym poziomie, podtrzymywanie tradycji regionu w wielopokoleniowych rodzinach, zapewnienie przez gminę opieki i wsparcia rodzinom z dziećmi, rozwijająca się infrastruktura, zmniejszające się zadłużenie gminy, powstawanie Kompleksu Przemysłowego w Bażanowicach, realizowanie projektów unijnych we współpracy z czeskimi gminami.

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wśród wypowiedzi mieszkańców na ten temat pojawiał się niski budżet gminy, brak dostatecznej aktywności w pozyskiwaniu środków finansowych z Unii Europejskiej, słaba organizacja i niewystarczająca inicjatywa władz samorządowych w zakresie rozwijania infrastruktury oraz jej modernizacji, niewielka ilość zakładów pracy na terenie gminy. Respondenci wskazywali również na zaznaczające się podziały społeczne.

2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2014 roku gmina Goleszów liczyła 12 777 mieszkańców, w tym 6 609 kobiet, które stanowiły 50,73% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 194 osoby na km².

W latach 2012-2014 wzrosła liczba dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym, oraz osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 372	2 371	2 394
liczba osób w wieku produkcyjnym	7 989	8 002	8 038
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 288	2 347	2 345
ogółem	12 649	12 720	12 777

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Goleszów przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba urodzeń żywych	146	143	148
liczba zgonów	156	151	120
przyrost naturalny	-10	-8	28

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie liczba urodzeń żywych w gminie Goleszów wahała się (w 2012 r. wynosiła 146, w 2013 r. zmalała do 143, aby w 2014 r. wzrosnąć do 148). Liczba zgonów w 2012 r. wyniosła 156, w 2013 r., wyniosła 151, natomiast w 2014 r. zmalała do 120.

Określany na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny był w latach 2012 i 2013 ujemny (w 2012 r., -10, w 2013 r. -8), natomiast w 2014 r. przyrost naturalny był dodatni i wynosił 28.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
zameldowania spoza gminy	177	220	161
w tym z zagranicy	8	6	5
wymeldowania poza gminę	140	144	139
w tym za granicę	11	9	19
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	37	76	22
saldo migracji w ruchu zagranicznym	-3	-3	-14
saldo migracji ogółem	34	73	8

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. Migracje odbywały się w ruchu wewnętrznym i zagranicznym. Saldo migracji w ruchu wewnętrznym było korzystne, zwłaszcza w roku 2013 (76). W latach 2012 i 2014 bilans migracji wewnętrznych był również korzystny (37 w roku 2012, 22 w roku 2014), ze względu na wzrost liczby zameldowań spoza gminy (177 w 2012 r., 161 w 2014 r.), szczególnie w roku 2013 (220). Saldo migracji w ruchu zagranicznym w analizowanym okresie wykazywało wahania (-3 w 2012 r., -3 w 2013 r., -14 w 2014 r.). Saldo migracji ogółem w omawianym okresie wahało się (34 w 2012 r., 73 w 2013 r. i 8 w 2014 r.), na co znaczący wpływ miały, szczególnie w 2014 r., wymeldowania za granicę.

Dane statystyczne odnoszące się do procesów demograficznych zachodzących w gminie Goleszów każą zwrócić baczną uwagę na uwidocznione w nich istotne kwestie. W latach 2012-2014 wzrosła liczba dzieci i młodzieży (o 22), osób w wieku produkcyjnym (o 49) oraz osób starszych (o 57). Dane te pokazują, że w gminie szybciej przybywa osób starszych niż dzieci.

Opisane wyżej tendencje stanowią poważne wyzwanie dla władz lokalnych i instytucji pomocy społecznej. Zadania, jakie przed nimi stoją wymagają bowiem oprócz, co oczywiste, adresowania usług społecznych do rodzin, dzieci i młodzieży, także dostosowywania ich, w znacznie większym zakresie niż dotychczas, do potrzeb wzrastającej liczby seniorów. Należy mieć na względzie, że coraz większej grupie ludzi starszych trzeba będzie udzielać stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

Wzrost liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym wiązać się będzie z potrzebą zapewnienia im miejsc pracy lub jeśli gmina nie stanie na wysokości zadania, konieczne będzie zapewnienie tym osobom szkoleń zawodowych, czy świadczeń z tytułu bezrobocia.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina Goleszów posiada dość dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4. Infrastruktura techniczna w gminie w 2014 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	102,40
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	9 387
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	34,07
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	1 968
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	2
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	1968
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	214,90
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	8 166
drogi publiczne	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	182,5
w tym długość dróg gminnych (w km)	134,6

Dane Urzędu Gminy Goleszów.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w ostatnich latach. Inwestycje te, poza sferą techniczną, obejmowały obszar kultury, sportu i rekreacji.

Najważniejsze inwestycje zrealizowane w latach 2012-2014:

- zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Bażanowicach (2014 r.),
- zagospodarowanie terenu w Dziegielowie (2013 r.),
- poprawa wizerunku wsi i stworzenie miejsca do atrakcyjnego spędzania czasu wolnego w Goleszów Równia (2013 r.).

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Goleszów położona jest w pobliżu miejscowości Cieszyn, Skoczów i Ustroń. W pobliżu biegną trasy E-75 i 941. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa Goleszów – Wisła-Głębce. Komunikację z sąsiednimi gminami zapewniają również autobusy kursujące w kierunku Cieszyna, Ustronia, Wisły, Jaworzynki i Koniakowa.

Przewozy pasażerów w obrębie gminy zapewniają następujące podmioty świadczące usługi komunikacyjne: TRAF-LINE Agnieszka Kowalczyk-Skręczyk, ZPG WISPOL Leszek Podzorski, Firma Przewoźnicza „Trans-Bus”, Przedsiębiorstwo Komunikacyjne „TRANSKOM”. Mieszkańcy gminy mają dobre połączenia komunikacyjne między miejscowościami: Bażanowice, Cisownica, Dzięgielów, Godziszów, Goleszów, Kisielów, Kozakowice, Leszna Górna, Puńców.

5. GOSPODARKA

Sytuacja gospodarcza regionu w istotny sposób wpływa na poziom życia jego mieszkańców. Gmina Goleszów ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują 4 398 ha, tj. stanowią niemal 67% powierzchni gminy (z tego grunty orne obejmują 2 764 ha tj. ok. 42% powierzchni gminy). W gminie dominują gleby klasy bonitacyjnej IV a, IV b: 49,58% i gleby klasy III a, III b: 30,36%. 15, 87 % stanowią gleby klasy V. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i nieużytki

powierzchnia gminy ogółem (w ha)		6 588
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		4 398
w tym:	grunty orne (w ha)	2 764
	sady (w ha)	56
	łąki i pastwiska (w ha)	1 578
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		1 278
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		912

Dane Urzędu Gminy Goleszów.

Podmioty gospodarcze działające w gminie.

Od 01.01.2012 r. organem ewidencyjnym jest Minister Gospodarki, a ewidencja odbywa się w systemie CEIDG. Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej znajdującą się na stronie <https://prod.ceidg.gov.pl/> (dostęp z dn. 11.11.2015 r.), w gminie Goleszów aktualnie zarejestrowanych jest 855 podmiotów gospodarczych (z uwzględnieniem podmiotów wymagających weryfikacji).

6. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat mieszkań w gminie Goleszów, liczby izb mieszkalnych i powierzchni użytkowej mieszkań w latach 2012-2014. W tabeli wyodrębniono dane na temat mieszkań socjalnych.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba mieszkań w gminie ogółem	3 974	4 023	4 059
liczba izb w mieszkaniach w gminie ogółem	18 929	19 203	19 396
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie ogółem (w m ²)	392 375	398 398	403 215
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	98,73	99,03	99,33
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	31,02	31,32	31,56
liczba mieszkań socjalnych	11	12	12
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	290	310	310
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m ²)	26,36	25,83	25,83

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Gminy Goleszów.

W analizowanym okresie ogólna liczba mieszkań w gminie wzrosła z 3 974 w 2012 r. do 4 059 w 2014 r., a w związku z tym wzrosła ich łączna powierzchnia użytkowa. Wzrosła także przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania (z 98,73 m² do 99,33 m²) i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę (z 31,02 m² do 31,56 m²). W 2012 r. gmina dysponowała 11 mieszkaniami socjalnymi, natomiast w 2013 r. było 12 mieszkań socjalnych, w związku z tym wzrosła łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych w gminie. Natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania socjalnego zmniejszyła się z 26,36 m² do 25,83 m².

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W Goleszowie taką formę pomocy realizuje Urząd Gminy. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek	59	55	63
liczba przyznanych dodatków	348	271	391
wartość przyznanych dodatków (w zł)	87 767	98 514,20	108 242,42

Dane Urzędu Gminy Goleszów.

Liczba osób, którym w latach 2012-2014 decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy wahała się (59 w 2012 r., 55 w 2013 r., 63 w 2014 r.). Co się tyczy wartości przyznanych dodatków mieszkaniowych, z roku na rok wartość ta wzrastała (87 767,00 zł w 2012 r., 98 514,20 zł w 2013 r., 108 242,42 zł w 2014 r.).

7. EDUKACJA I KULTURA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od dzieciństwa jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Nie należy przy tym zapominać, że przedszkole i szkoła należą do głównych czynników socjalizacji, odpowiedzialnych za przekazanie informacji, umiejętności i wartości, które społeczeństwo uważa za ważne dla życia społecznego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2013/2014 w gminie Goleszów funkcjonowało 11 placówek oświatowo-wychowawczych:

- Gimnazjum w Goleszowie,
- Szkoła Podstawowa w Bażanowicach,
- Szkoła Podstawowa w Cisownicy,
- Szkoła Podstawowa w Dzięgielowie,
- Szkoła Podstawowa w Goleszowie,
- Przedszkole Publiczne w Goleszowie,
- Przedszkole Publiczne w Goleszowie Oddział w Cisownicy,
- Przedszkole Publiczne w Goleszowie Oddział w Dzięgielowie,
- Przedszkole Publiczne w Goleszowie Oddział w Bażanowicach,
- Punkt Przedszkolny w Puńcowie,
- Punkt Przedszkolny w Cisownicy.

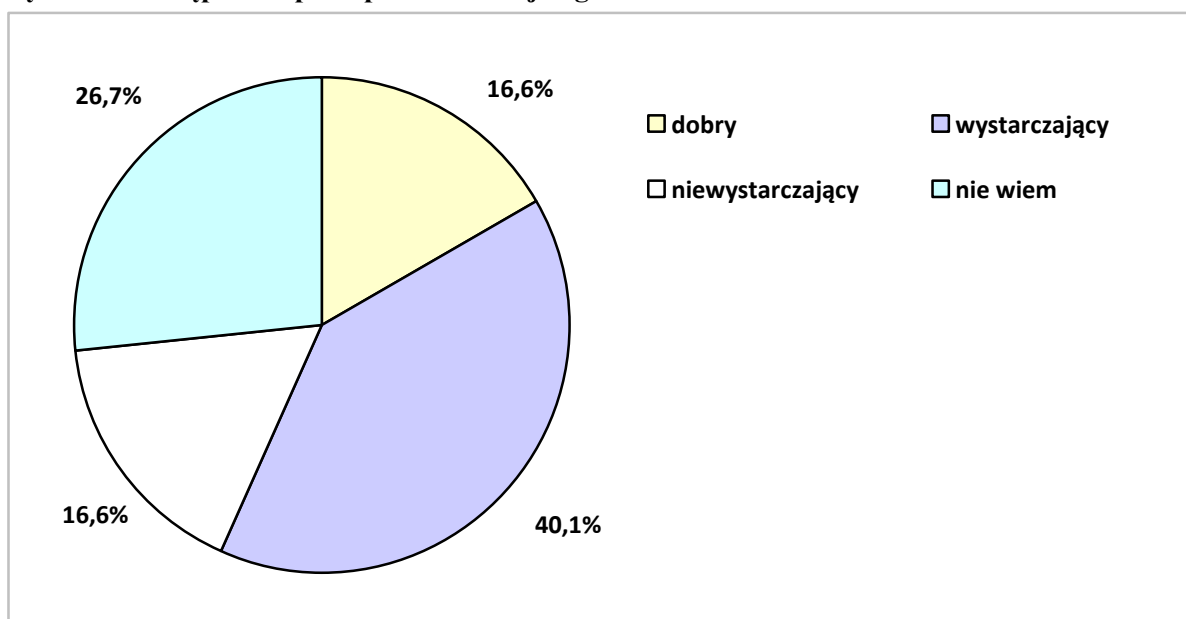
Szczegółowe dane na temat liczby dzieci i uczniów uczęszczających do ww. placówek oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia kolejna tabela.

Tabela 8. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2014/2015

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	6	375	48
w tym przedszkola	4	325	45
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	2	50	3
szkoły podstawowe	4	590	67
szkoły gimnazjalne	1	257	30

Dane Urzędu Gminy Goleszów.

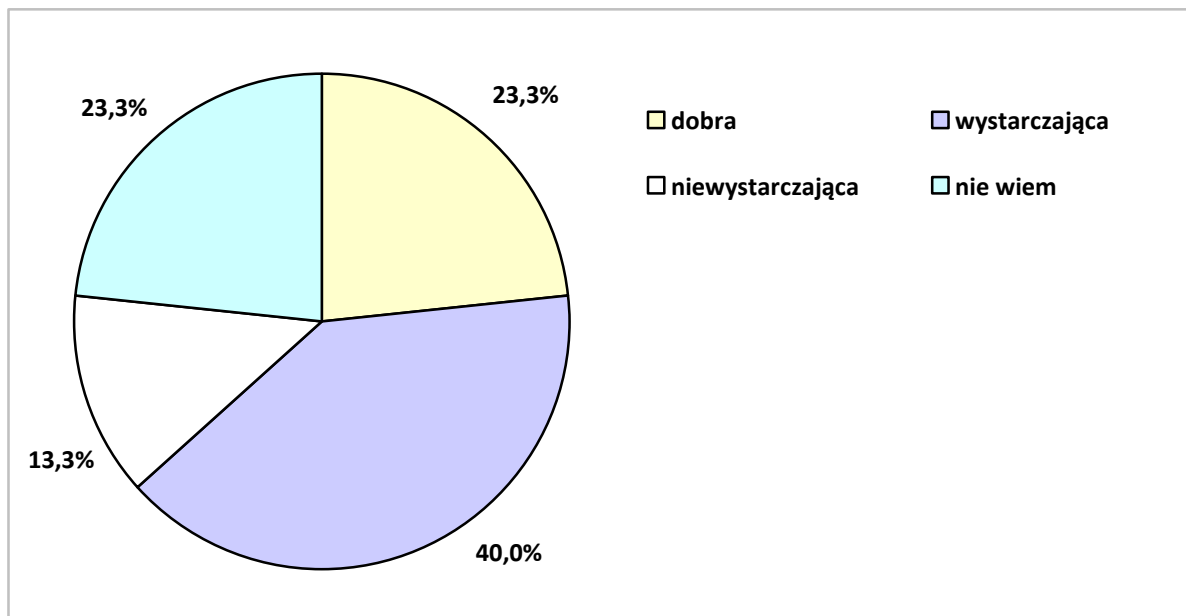
W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Goleszów pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat realizowanych w gminie działań dotyczących dostępności opieki przedszkolnej. Rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres:

Wykres 1. Dostępność opieki przedszkolnej w gminie

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem 16,6 % badanych dostępność opieki przedszkolnej przedszkoli w gminie Goleszów jest dobra, 40,1 % twierdzi, że jest wystarczająca, 16,6 % uważa, że jest niewystarczająca, a 26,7 % udzieliło odpowiedzi „nie wiem”. Z przeprowadzonego badania wynika, że 56,7 % badanych, czyli ponad połowa jest zdania, że placówki wychowania przedszkolnego zaspokajają potrzeby ich i ich dzieci oraz poprawiają jakość życia.

Na następne pytanie, dotyczące oceny oferty edukacyjnej szkół w gminie badani udzielili odpowiedzi, których rozkład zaprezentowano na kolejnym wykresie.

Wykres 2. Ocena oferty edukacyjnej szkół w gminie.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem 23,3 % osób biorących udział w badaniu ankietowym oferta edukacyjna szkół jest realizowana na dobrym poziomie, 40 % jest zdania, że na poziomie wystarczającym. Z kolei 13,3 % badanych twierdzi, że oferta edukacyjna jest niewystarczająca, a 23,3 % osób nie ma na ten temat zdania. Z analizy uzyskanych odpowiedzi można stwierdzić, że ponad 63 % uczestników badania jest zadowolonych z poziomu kształcenia oferowanego w gminnych szkołach.

Stan bazy dydaktycznej i infrastruktury szkół w gminie dobrze oceniło 27,6 % respondentów, źle 10,3 %. Przy tym odpowiedzi „trudno ocenić” udzieliło 44,8 %, „nie wiem” 17,2 %.

W ankiecie dla mieszkańców gminy Goleszów zawarto również pytanie dotyczące oceny realizowanych w gminie działań wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych do rodzin i dzieci. Zdaniem 3,7 % badanych działania te realizowane są na dobrym poziomie, 29,6 %, że na poziomie wystarczającym, 51,8 % badanych jest zdania, że działania te są niewystarczające. 14,8 % badanych nie ma na ten temat zdania. Analizując odpowiedzi na to pytanie można stwierdzić, że oddziaływania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne należy w gminie poszerzyć oraz wejść w tej sprawie w dialog ze społecznością lokalną.

Szeroko rozumianą działalność kulturalną w gminie prowadzą następujące instytucje kultury: Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie oraz Gminna Biblioteka Publiczna

w Goleszowie. W Gminnym Ośrodku Kultury w Goleszowie swoją działalność prowadzą następujące sekcje:

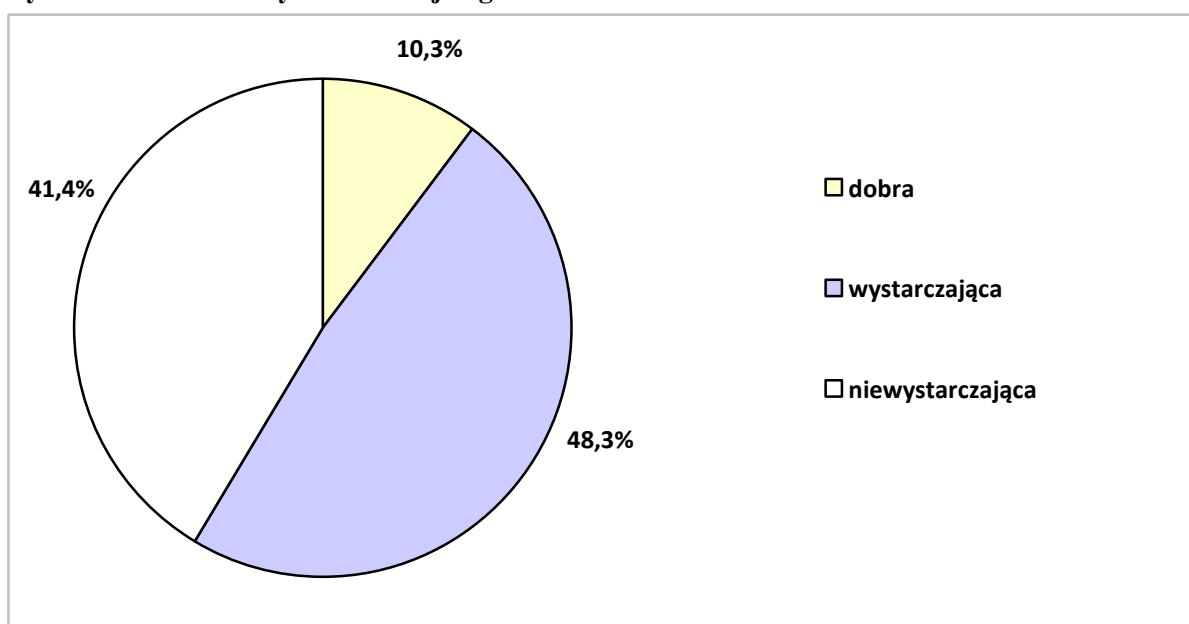
- Zespół Taneczny „Myszka”,
- Zespół Pieśni i Tańca Goleszów,
- Kapela ZPiT Goleszów,
- Zespół Bailamos Flamenco,
- taniec towarzyski,
- zajęcia ruchowo-taneczne,
- zumba,
- warsztaty plastyczne
- ceramika,
- koło manualnej pracy twórczej,

W Gminnym Ośrodku Kultury działa również Izba Oświecimska i wypożyczalnia kostiumów.

Gminna Biblioteka Publiczna w Goleszowie posiada Filię w Cisownicy oraz w Puńcowie. Biblioteki posiadają łącznie 26 307 woluminów, które w całości są opracowane komputerowo.

Osobom biorącym udział w badaniu ankietowym zadano także pytanie dotyczące oceny oferty kulturalnej oferowanej mieszkańcom Gminy Goleszów. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje kolejny wykres.

Wykres 3. Ocena oferty kulturalnej w gminie.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że 10,3% uczestników badania jest zdania, że oferta kulturalna gminy jest oferowana na dobrym poziomie, 48,3% - na poziomie wystarczającym, z kolei 41,4% osób uważa, że powinna zostać rozszerzona.

Kierunek działań mających za zadanie rozszerzenie kulturalnej oferty gminy mogą władzom gminy Goleszów wskazać odpowiedzi na kolejne pytanie zawarte w ankiecie: „Jakich placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych brakuje w gminie?” Wśród odpowiedzi pojawiły się: żłobek, przedszkole, świetlice dla dzieci i młodzieży czynne w godzinach popołudniowych i zapewniające dostęp do internetu, kino, amfiteatr, sala gimnastyczna, basen, dom seniora, placówka dla dzieci niepełnosprawnych.

8. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

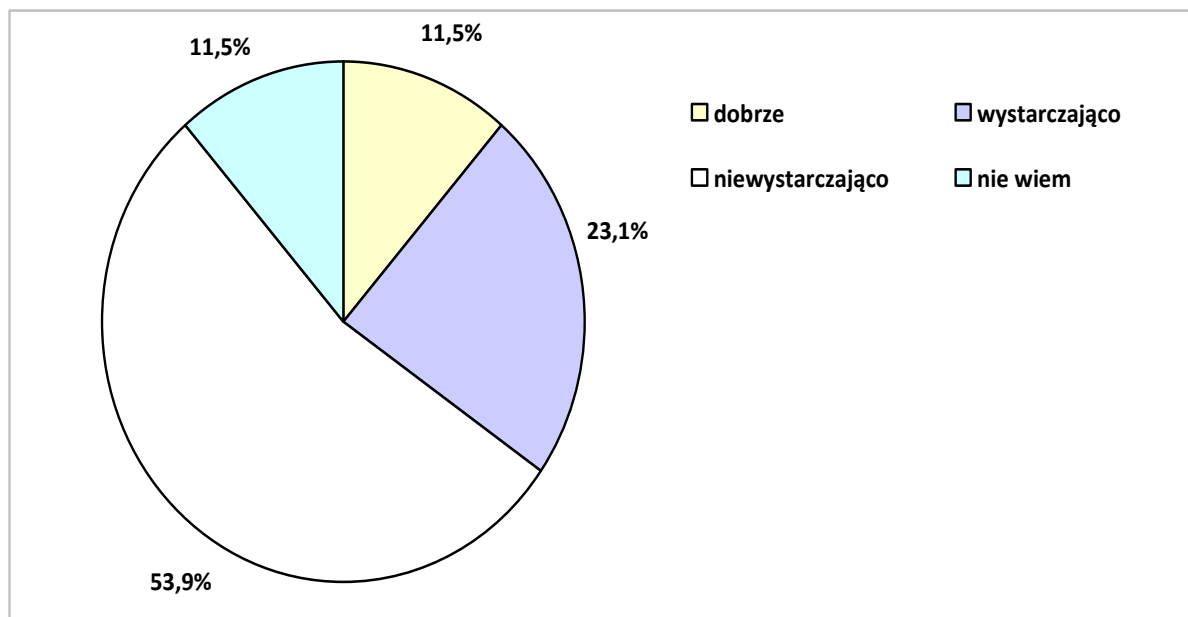
Mieszkańcy gminy Goleszów mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Goleszowie i Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Puńcowie. Dane na temat zakładów opieki zdrowotnej, i aptek w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Zakłady opieki zdrowotnej, prywatne praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2014 r.

typ placówki	liczba placówek
liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	2
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	2
liczba aptek i punktów aptecznych łącznie	2

Dane według: www.medbiz.pl

W przeprowadzonym wśród mieszkańców gminy badaniu ankietowym 26 osób udzieliło odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny funkcjonowania służby zdrowia w gminie. Rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 4. Ocena funkcjonowania służby zdrowia w gminie.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z analizy otrzymanych odpowiedzi wynika, że według 11,5% badanych służba zdrowia w gminie funkcjonuje dobrze, dla 23,1% jest wystarczająca, natomiast 53,9% twierdzi, że zakres usług medycznych ogólnodostępnych w gminie jest niewystarczający. Odpowiedzi „nie wiem” udzieliło 11,5% badanych. Z analizy wyników wynika, że 34,6% badanych ocenia pozytywnie zakres usług w miejscowych NZOZ i wystarcza im podstawowa opieka medyczna. Z kolei 53,9% badanych, czyli ponad połowa uważa, że podstawowa opieka medyczna jest niewystarczająca i w gminie potrzebne są usługi lekarzy specjalistów.

Potrzeba dostępu do lekarzy różnych specjalności widoczna jest w odpowiedziach na kolejne pytanie ankietowe, w którym zapytano mieszkańców, jakich lekarzy specjalistów brakuje w ich gminie. Najczęściej pojawiającym się w odpowiedziach lekarzem jest ginekolog (6), następnie okulista (5) oraz: ortopeda (3), kardiolog (3), neurolog (3), laryngolog (2).

W pytaniu dotyczącym propozycji działań, jakie władze gminy Goleszów powinny podjąć w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia pojawiły się m. in. następujące odpowiedzi: otwarcie przychodni specjalistycznych (5), skrócenie czasu oczekiwania na wizytę u lekarza (badani zaznaczali, że oczekiwanie takie trwa do tygodnia) (5), wprowadzenie dyżurów całodobowych oraz w dni wolne (5), poprawa relacji między lekarzami a pacjentami (życzliwsze traktowanie) (2), powstanie apteki, organizowanie spotkań na temat zachowań prozdrowotnych.

9. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

W gminie Goleszów znajdują się 4 obiekty sportowe i rekreacyjne. Działają 6 klubów sportowych: Uczniowski Klub Sportowy „Cisownica”, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”, MKS-R „Centrum” Dziegielów, Ludowy Klub Sportowy „Lesznianka”, Ludowy Klub Sportowy „TEMPO” Puńców, Ludowy Klub Sportowy „Olimpia” Goleszów.

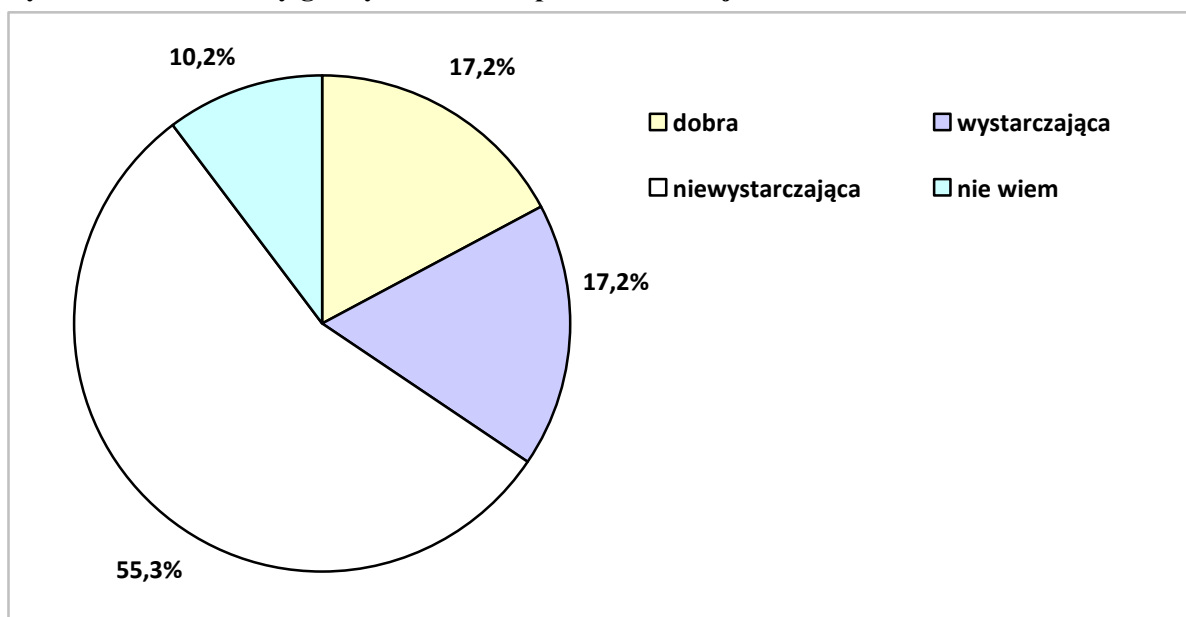
Walory przyrodniczo-krajoznawcze gminy, czystość i dobry stan naturalnego środowiska są warunkami umożliwiającymi rozwój turystyki. Do atrakcji turystycznych gminy niewątpliwie należy zaliczyć Kościół Ewangelicki z 1877 r. znajdujący się przy ulicy Spółdzielczej 9 w Goleszowie, plebanie przy Kościele św. Michała Archanioła z XVIII w. oraz dawną szkołę parafialną nr 36 z XIX w. W centrum Goleszowa znajduje się punkt prezentacji stroju cieszyńskiego w Gminnym Ośrodku Kultury, stanowiący początek Okrężnej Trasy Rowerowej „Śladami Stroju Cieszyńskiego”. W podziemiach goleszowskiego Gminnego Ośrodka Kultury znajduje się Izba Pamięci Oświęcimskiej, upamiętniająca fakt istnienia w Goleszowie podczas II wojny światowej filii KL Auschwitz-Birkenau. W Goleszowie Równi, w Domu Ludowym znajduje się Izba Spadochroniarzy Polskich, gdzie można zobaczyć pamiątki i modele samolotów. Baza noclegowa gminy została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Tabela 10. Obiekty zakwaterowania w gminie w 2014 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Restauracja i Pokoje Gościnne „Pod Tułem”	Cisownica 140, Goleszów.
2.	Etno Chata „TOPOLEJ”	Goleszów Równia, ul. Wiejska 22a.
3.	Zamek w Dziegielowie	Dziegielów, ul. Zamkowa 38.
4.	Goleszów Pub	43-440 Goleszów, ul. Astrów 1.
5.	Pokoje Grażyna	43-440 Goleszów, ul. Zakładowa 10.

Dane według serwisu internetowego gmin partnerskich Goleszów-Wędrynia: gol-ven.eu

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy Goleszów o ocenę oferty gminy w zakresie sportu i rekreacji. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Ocena oferty gminy w zakresie sportu i rekreacji.

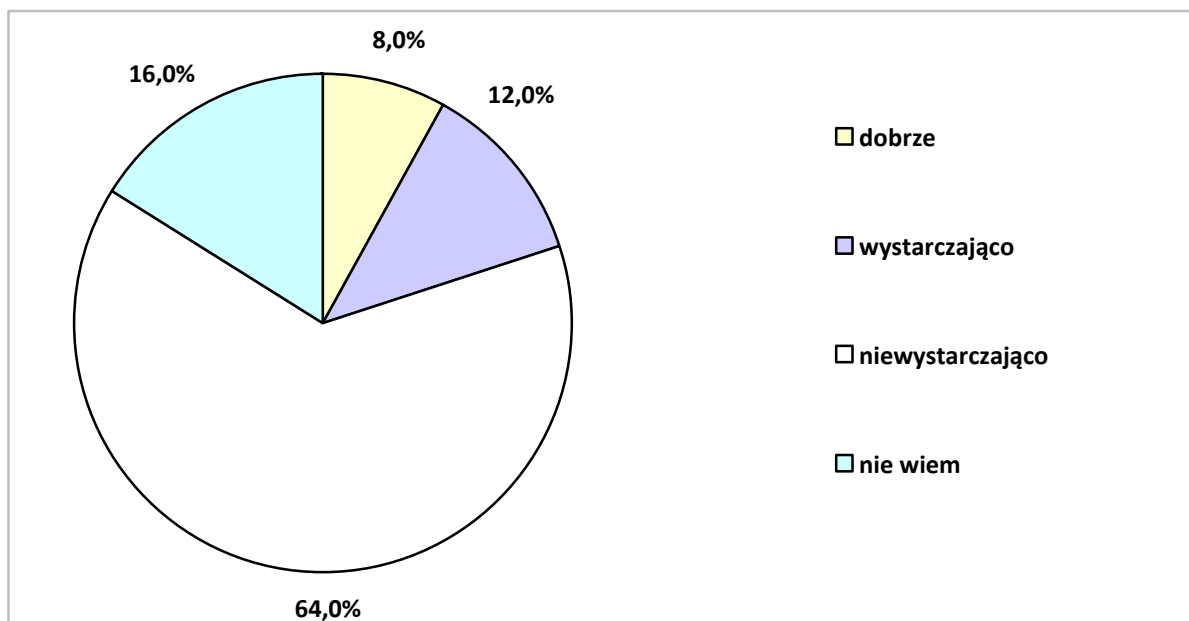
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Łącznie 34,4% respondentów oceniło ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji na poziomie dobrym i wystarczającym, 55,3% uznało, że ta oferta jest niewystarczająca, a 10,2% nie miało zdania.

W badaniu ankietowym zapytano również mieszkańców gminy Goleszów, jakie ich zdaniem działania lub inwestycje należałoby podjąć w celu dostosowania do potrzeb mieszkańców oferty gminy w zakresie sportu i rekreacji. Wśród odpowiedzi pojawiły się następujące propozycje: budowa/rozbudowa ośrodków sportowych/boisk (7), basen (5), trasy sportowe, spacerowe, narciarskie (5), budowa/rozbudowa placów zabaw (4), udostępnienie istniejącej w gminie bazy sportowej w szkołach wszystkim mieszkańcom w dni wolne od nauki (4), budowa urządzeń sportowych we wsiach (2), budowa wież widokowych (1).

Następne pytanie ankiety dotyczyło oceny działań gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Rozkład odpowiedzi prezentuje kolejny wykres:

Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan działania gminy w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnym pytaniu poproszono mieszkańców gminy Goleszów o propozycje form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Wśród tych propozycji pojawiły się: zwiększenie liczby kół zainteresowań, zorganizowanie zajęć z piłki nożnej dla dziewcząt, powiększenie placu zabaw, budowa ścieżek zdrowia, basenu, sal gimnastycznych, siłowni, kina, tworzenie świetlic, klubów, organizowanie kolonii, współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami w tym zakresie.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Jednym z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania zorganizowanej zbiorowości ludzkiej jest przestrzeganie reguł i zapewnienie bezpieczeństwa publicznego. Czynnikiem naruszającym przyjęte normy i obowiązujący porządek oraz zagrażającym bezpieczeństwu danej społeczności jest przestępczość, która, choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu.

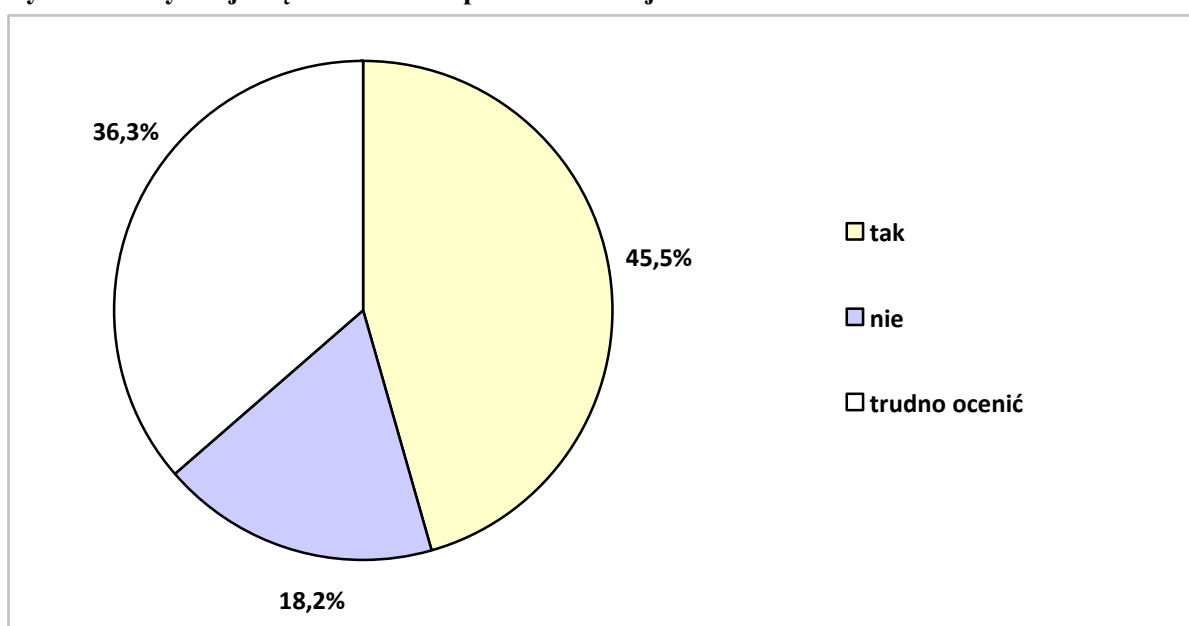
Według danych Komisariatu Policji w Ustroniu w 2014r. ujawniono na terenie gminy Goleszów 86 przestępstw. Wśród tej liczby przestępstw odnotowano 13 kradzieży z włamaniem, 1 rozbój, 20 kradzieży, 3 przestępstwa alimentacyjne, 1 przypadek znęcania się, 1 przypadek przywłaszczenia mienia, 6 oszustw, 2 przestępstwa zgodnie z Ustawą

o Narkomanii, 24 przypadki zatrzymania nietrzeźwych kierowców, 15 przestępstw zakwalifikowanych jako inne.

Kuratorzy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich w Cieszynie sprawują na dzień 10.09.2015 r. na terenie gminy Goleszów nadzór kuratorski nad 20 rodzinami, w tym 34 małoletnimi dziećmi.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Goleszów pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

45,5% ankietowanych czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania, 18,2% nie czuje się bezpieczna, natomiast 36,3 % trudno jest powiedzieć, czy czują się bezpiecznie. Z odpowiedzi ankietowanych można wyciągnąć wniosek, że warto zwiększyć poczucie bezpieczeństwa w społeczności.

W kolejnym pytaniu ankietowym poproszono respondentów o zaproponowanie działań, jakie ich zdaniem warto podjąć w gminie, aby zmniejszyć przestępczość i poprawić poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Wśród odpowiedzi pojawiały się: zwiększenie ilości patroli policji, lepsze oświetlenie ulic, zainstalowanie monitoringu, budowa chodników, większe zaangażowanie służb porządkowych (likwidacja krzaków i zarośli przy chodnikach i przejściach dla pieszych), ograniczenie godzin otwarcia punktów sprzedaży alkoholu. Pytanie dotyczące propozycji działań, jakie warto podjąć w gminie w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze zawierało następujące propozycje mieszkańców: budowa

chodników i poboczy, oświetlenie ulic, zwiększenie ilości przejść dla pieszych, budowa rond, zmiana lokalizacji niektórych przejść dla pieszych, budowa ścieżek rowerowych, zwiększenie ilości kontroli drogowych, zainstalowanie fotoradaru, zainstalowanie sygnalizacji świetlnej, remont nawierzchni dróg.

11. POMOC SPOŁECZNA

W zakres pomocy społecznej wchodzi zadania określone w ustawie o pomocy społecznej – realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie oraz zadania określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie wykonuje ponadto zadania wynikające również z innych aktów prawnych tj.: z ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy karta dużej rodziny, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Z końcem 2014 roku kadrę GOPS-u stanowiło 21 osób. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 11. Stan zatrudnienia w GOPS oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2014 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	-
pracownicy socjalni	7	-
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	2	-
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	-
pozostali pracownicy	11	-

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Tabela 12. Wykształcenie kadry GOPS -oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2014 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		–	5
	wyższe niekierunkowe		–	–
	średnie kierunkowe		–	2
	średnie niekierunkowe		1	–
	zawodowe i niższe		–	–
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	1
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Z końcem 2014 roku wykształcenie wyższe kierunkowe posiadało 5 pracowników socjalnych, natomiast średnie kierunkowe posiadało 2 pracowników socjalnych. 1 osoba posiadała dodatkowe kwalifikacje – specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 1 osoba posiadała II stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

Prawo do wsparcia udzielanego przez GOPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które w analizowanym okresie było początkowo ustalone na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługiwały, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał 504 zł, a gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekraczał 583 zł.

Od października 2012 roku zmieniło się kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej, które zostało ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Podwyższone zostało również kryterium dochodowe stosowane przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługują, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się

nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 623 zł.

W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2012-2014.

Tabela 13. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2012-2014.

wielkość wydatków (w zł)	2012	2013	2014
ogółem	3 987 699,96	4 076 841,50	4 051 178,47
w tym na świadczenia pomocy społecznej	352 001,34	321 063,68	367 642,65
w tym na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	2 261 027,81	2 348 019,10	2 206 405,11
na zadania własne gminy	352 001,34	321 063,68	367 642,65
na zadania zlecone gminie	2 261 027,81	2 348 019,10	2 206 405,11

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

W latach 2012-2014 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez gminę na pomoc mieszkańcom zmieniała się (3 987 699,96 zł w 2012 r., 4 076 841,50 zł w 2013 r., 4 051 178,47 zł w 2014 r.). Istotną pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na realizację świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego: 2 261 027,81 w 2012 r., 2 348 019,10 zł w 2013 r. W 2014 r. kwota przeznaczona na świadczenia rodzinne obniżyła się do 2 206 405,11 zł.

W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono na udzielanie świadczeń pomocy społecznej, głównie w formie zasiłków celowych i w formie rzeczowej, usług opiekuńczych, zasiłków stałych, okresowych i posiłków. Poniższa tabela przedstawia dane o liczbie mieszkańców objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2012-2014.

Tabela 14. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	276	282	249
liczba rodzin	176	180	170
liczba osób w rodzinach	462	462	445
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	3,65%	3,63%	3,48%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie wynosiła w 2012 r. 462, w 2013 r. tyle samo, a w 2014 r. obniżyła się do 445. Jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy – najwyższy wskaźnik odnotowano w 2012 roku (3,65%). Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2014 roku.

Tabela 15. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2014 roku.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat:	
- dziewczęta	30
- chłopcy	44
18-59 lat:	
- kobiety	84
18-64 lata:	
- mężczyźni	63
60 ⁺ lat:	
- kobiety	20
65 ⁺ lat:	
- mężczyźni	8

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2012-2014.

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
ubóstwo	83	100	103	216	273	282
sieroctwo	0	0	0	0	0	0
bezdomność	8	4	5	10	7	12
potrzeba ochrony macierzyństwa	47	41	44	207	190	196
bezrobocie	76	74	69	230	229	215
niepełnosprawność	91	82	78	216	182	166
długotrwała lub ciężka choroba	65	66	71	108	96	123
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	31	29	37	119	109	148
w tym rodziny niepełne	18	14	22	63	42	79
w tym rodziny wielodzietne	9	8	7	53	47	44
przemoc w rodzinie	4	8	4	15	35	12
alkoholizm	6	7	4	8	11	7
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	6	3	13	8	7
zdarzenie losowe	5	4	2	20	17	6

sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
narkomania	0	1	1	0	1	1
klęska żywiołowa lub ekologiczna	2	4	0	0	0	0
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

W latach 2012-2014 najczęstszą przyczyną przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w gminie była niepełnosprawność. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z tego powodu zmniejszała się z roku na rok (91 w 2012 r., 82 w 2013 r., 78 w 2014 r.). Drugą bardzo częstą przyczyną udzielania pomocy było ubóstwo. Liczba rodzin objętych wsparciem GOPS z tego powodu wzrastała (83 w 2012 r., 100 w 2013r., 103 w 2014 r.). Bardzo istotnymi powodami korzystania z pomocy społecznej w gminie były: bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Liczba rodzin objętych wsparciem GOPS z tych powodów obniżała się (bezrobocie: 76 w 2012 r., 74 w 2013r., 69 w 2014 r.; długotrwała lub ciężka choroba: 65 w 2012 r., 66 w 2013r., 71 w 2014 r.). Stosunkowo częstym powodem przyznawania pomocy była także potrzeba ochrony macierzyństwa (47 rodzin w 2012 r., 41 w 2013 r., 44 w 2014 r.) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (31 rodzin w 2012 r., 29 w 2013 r., 37 w 2014 r.).

Znacznie rzadziej GOPS udzielał pomocy z takich powodów jak: bezdomność (8 rodzin w 2012 r., 4 w 2013 r., 5 w 2014 r.), alkoholizm (6 rodzin w 2012 r., 7 w 2013 r., 4 w 2014 r.), trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (4 w 2012 r., 6 w 2013 r. i 3 w 2014 r.) zdarzenia losowe (5 w 2012 r., 4 w 2013 r. i 2 w 2014 r.).

Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej w gminie przez GOPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane w tym zakresie za lata 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2012-2014

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
pieniężna	159	156	150	148	152	146	404	406	395
rzeczowa (np. posiłek, ubranie)	127	139	113	85	91	74	272	291	229
poradnictwo	X	X	X	31	35	49	108	122	156

specjalistyczne									
praca socjalna	X	X	X	306	298	348	763	756	884
usługi opiekuńcze	29	27	24	27	26	23	52	41	36
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	21	25	20	X	X	X	X	X	X
specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	2	2	3	2	2	14	6	7
schronienie	5	8	7	4	4	4	9	8	9

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

W latach 2012-2014 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była pomoc finansowa, którą objęto 404 osoby w rodzinach w 2012 r., 406 w 2013 r., 395 w 2014 r. Bardzo ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy stanowiła pomoc rzeczowa (272 osoby w rodzinach w 2012 r., 291 w 2013 r., 229 w 2014 r.). Była ona świadczona głównie w postaci posiłków i odzieży.

Kolejną istotną formą pomocy, jakiej udzielano mieszkańcom była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. z PCPR, organizacjami pozarządowymi). Liczba osób w rodzinach objętych przez GOPS pracą socjalną wahała się (762 osoby w rodzinach w 2012 r., 756 w 2013 r., 884 w 2014 r.). Istotnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny. W latach 2012-2014 zawarto odpowiednio: 7, 6 i 3 takie kontrakty.

Ważną rolę w ramach udzielanej przez GOPS pomocy odgrywały również usługi opiekuńcze, którymi w latach 2012-2014 objęto odpowiednio 29, 27 i 24 osoby w rodzinach. GOPS w Goleszowie udzielał także wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych. W rozpatrywanym okresie skorzystało z nich 3 osoby w 2012 r., 2 w 2013 r., 2 w 2014 r. Ponadto GOPS oferuje poradnictwo specjalistyczne, z którego w 2012 r. skorzystało 31 osób w rodzinie, w 2013 r. 35 osób, a w 2014 r. 9 osób.

Osoby, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej.

W analizowanym okresie GOPS ponosił odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej. Dane na temat liczby skierowań do DPS oraz liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 19. Skierowania i pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba osób z gminy skierowanych do DPS	21	25	20
liczba osób z gminy przebywających w DPS	21	25	20

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Rodzinom borykającym się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego GOPS przyznawał pomoc asystenta rodziny. Z takiego wsparcia skorzystały 2 rodziny w 2012 r., 6 w 2013 r., 7 w 2014 r. Szczegółowe dane na ten temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Asystenci rodziny w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba asystentów rodziny	1	1	2
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	2	6	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie przyznawał ponadto mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych	1 927 508 zł	1 926 438 zł	1 695 895 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie

Tabela 22. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2012 r.

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (zł)
zasiłek rodzinny	7 165	623 376
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	45	45 000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	518	203 128
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	385	67 130
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	—	—

dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	371	28 400
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	448	44 800
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 025	52 210
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1085	86 800
zasiłek pielęgnacyjny	2 943	450 279
świadczenie pielęgnacyjne	396	202 385
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	124	124 000
razem	14 505	1 927 508

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Tabela 23. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2013 r.

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń (zł)
zasiłek rodzinny	6 514	642 531
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	47	47 000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	431	169 073
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	337	60 010
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	–	–
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	421	32 540
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	412	41 200
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	961	48 690
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	988	79 040
zasiłek pielęgnacyjny	3 088	472 464
świadczenie pielęgnacyjne	396	220 890
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	113	113 000
razem	13 708	1 926 438

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Tabela 24. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w 2014 r.

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń	wartość przyznanych świadczeń(zł)
zasiłek rodzinny	5 789	568 241
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	40	40 000
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	235	91 081
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	312	56 000

dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	–	–
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	401	30 960
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	348	34 800
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	769	38 970
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	842	67 360
zasiłek pielęgnacyjny	2 814	430 542
świadczenie pielęgnacyjne	316	232 941
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	105	105 000
razem	11 971	1 695 895

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

W latach 2012-2014 wielkość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych zmieniała się. W 2012 r. kwota ta wynosiła 1 927 508,00 zł, w 2013 r. było 1 926 438,00 zł, w 2014 r. kwota ta wyniosła 1 695 895,00 zł.

Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2012 - 2014 mieszkańcom gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dzieciom wychowywanym w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	61	75	75
liczba przyznanych świadczeń	65	68	65
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	293 771 zł	320 769 zł	316 769 zł

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2012-2014 GOPS wypłacał mieszkańcom gminy, wahała się z roku na rok (od 293 771 zł w 2012 r. poprzez 320 769 zł w 2013 r. do 316 769 zł w 2014 r.).

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia GOPS realizował w 2014 r. wiele innych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy. Znajduje się wśród nich udzielanie pomocy rzeczowej w postaci darów, jednak odnośnie tego rodzaju pomocy gmina nie prowadzi rejestru. Przy GOPS działa również wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, która w 2012 r. udostępniła sprzęt 7 rodzinom, w 2013 r. 13 rodzinom, a w 2014 r. 14 rodzinom.

Mieszkańców gminy Goleszów obejmują również zasięgiem swego działania zlokalizowane w Cieszynie jednostki powiatowe: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Cieszynie.

Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR w Cieszynie w odniesieniu do ludności gminy:

Tabela 26. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	1	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	1	2
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	4
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	13	12	13
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	4
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	0	1	1
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	0	2	2
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	29	19	10
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	49	39	48
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	12	8	7

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie.

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie obejmuje wsparciem dzieci i młodzież z gminy Goleszów, jednak nie jest w stanie wskazać danych liczbowych na ten temat ze względu na konstrukcję bazy danych. Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Cieszynie w latach 2012-2014 wydał orzeczenia

o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla mieszkańców gminy Goleszów, które zostały zaprezentowane w poniższej tabeli:

Tabela 27. Orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba orzeczeń o niepełnosprawności	26	22	27
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności:	165	195	159
znaczny stopień	64	49	42
umiarkowany stopień	70	85	84
lekki stopień	31	58	33

Dane Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Cieszynie.

Tabela 28. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy.

nazwa i adres instytucji	kategoria klientów objętych wsparciem w 2014 r.
Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie	osoby dotknięte przemocą w rodzinie
Centrum Edukacji Socjalnej w Cieszynie	osoby bezdomne
Dom Matki i Dziecka Słonecznik w Cieszynie	samotne matki
Schronisko dla Osób Bezdomnych Dom Nadziei	osoby bezdomne
Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej	osoby z problemem alkoholowym

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

12. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale także ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie ich zasobów.

W 2014 roku na terenie gminy Goleszów funkcjonowały 22 organizacje pozarządowe. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych gminy, wsparcia rzeczowego organizacji (np. sprzęt, wyposażenie), wsparcia lokalowego oraz doradztwa

i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 29. Organizacje pozarządowe w gminie w 2014 roku

lp.	nazwa organizacji	adres
1.	Stowarzyszenie Współpracy Polsko-Marokańskiej AFRICAE DESERTA PROJECT	ul. Wiejska 22 a, Goleszów
2.	Stowarzyszenie Miłośników Dziegielowa	ul. Lipowa 2, Dziegielów
3.	Gminne Koło PTTK „Ślimoki”	ul. 1 Maja 5, Goleszów
4.	Stowarzyszenie Dzieci Stalmacha w Bażanowicach	ul. Szkolna 1, Bażanowice
5.	Stowarzyszenie Miłośników Puńcowa	ul. Szkolna 2, Puńców
6.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Goleszowskiej	ul. Cieszyńska 25, Goleszów
7.	Stowarzyszenie Muzyczne ARTIS	ul. Spółdzielcza 9, Goleszów
8.	Uczniowski Klub Sportowy „Cisownica”	ul. Cisowa 79, Cisownica
9.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”	ul. 1 Maja 1, Goleszów
10.	MKS-R „Centrum” Dziegielów	ul. Misyjna 8, Dziegielów
11.	Klub Ludowy „Lesznianka”	ul. Główna 54, Leszna Górna
12.	Ludowy Klub Sportowy TEMPO Puńców	ul. Sportowa 7, Puńców
13.	Ludowy Klub Sportowy OLIMPIA Goleszów	ul. Grabowa 1, Goleszów
14.	Ochotnicza Straż Pożarna w Dziegielowie	ul. Lipowa 2, Dziegielów
15.	Ochotnicza Straż Pożarna Cisownica	ul. Cisowa 77, Goleszów
16.	Ochotnicza Straż Pożarna Bażanowice	ul. Cieszyńska 17, Bażanowice
17.	Ochotnicza Straż Pożarna Leszna Górna	ul. Główna 62, Leszna Górna
18.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kozakowicach	ul. Cinciały 35, Kozakowice Górne
19.	Ochotnicza Straż Pożarna w Godziszowie	ul. Tęczowa 29, Godziszów
20.	Ochotnicza Straż Pożarna Kisielów	ul. Główna 1 Kisielów
21.	Ochotnicza Straż Pożarna Goleszów	ul. Szkolna 7, Goleszów
22.	Ochotnicza Straż Pożarna w Puńcowie	ul. Cieszyńska 98, Puńców,

Dane Urzędu Gminy w Goleszowie.

W 2014 roku w gminie funkcjonowało 6 kościołów i związków wyznaniowych. Dane na ich temat zawiera poniższa tabela.

Tabela 30. Kościoły i związki wyznaniowe w gminie w 2014 roku.

lp.	nazwa	adres
1.	Rzymsko-Katolicka Parafia pw. św. Jerzego	ul. Sportowa 1, Puńców
2.	Rzymsko-Katolicka Parafia pw. św. Michała Archaniola	ul. Wolności 8, Goleszów
3.	Rzymsko-Katolicka Parafia pw. św. Marcina	ul. Główna 47, Leszna Górna
4.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Goleszowie	ul. Spółdzielcza 9, Goleszów
5.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Cisownicy	Ul. Cisowa 128, Cisownica
6.	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Dziegielowie	ul. Słoneczna 30, Dziegielów

Dane Urzędu Gminy w Goleszowie.

13. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy.

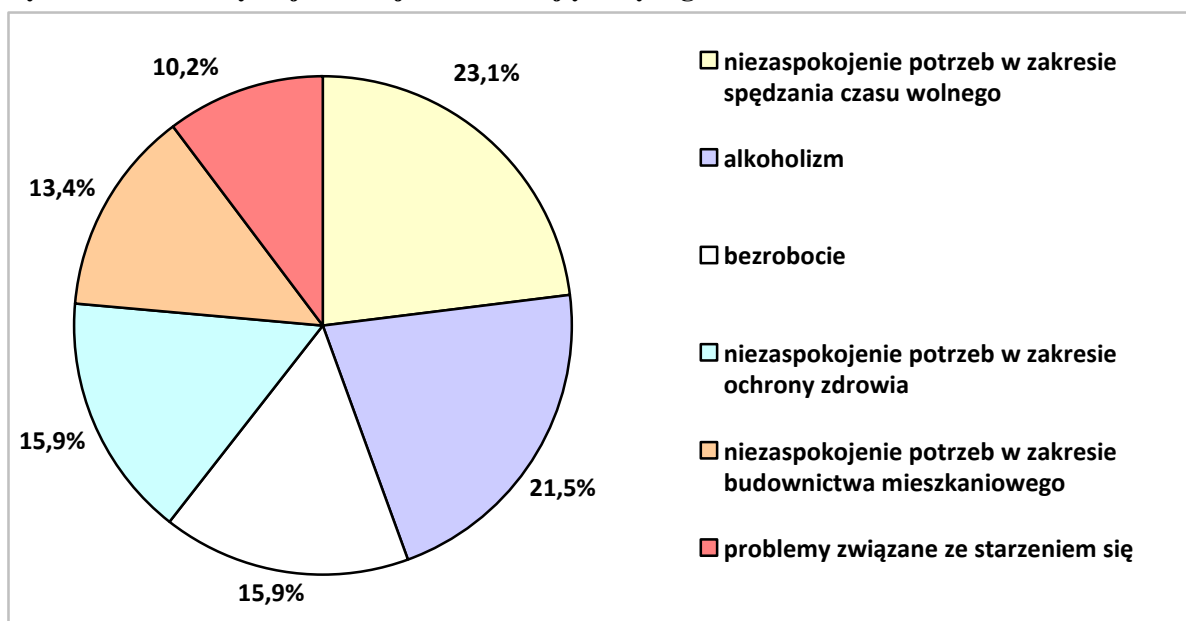
W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Goleszów badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. radnych, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy.

Do analizy przedłożono w sumie 30 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień.

Uczestników badania poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie.

W odpowiedzi respondenci najczęściej wskazywali niezaspokojenie potrzeb w zakresie spędzania czasu wolnego (23,1%), alkoholizm (21,5%), bezrobocie (15,9%) oraz niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia (15,9%). Duże grupy ankietowanych zwróciły uwagę na niezaspokojenie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego (13,4%), oraz problemy związane ze starzeniem się (10,2%). Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Problemy najbardziej uwidaczniające się w gminie.

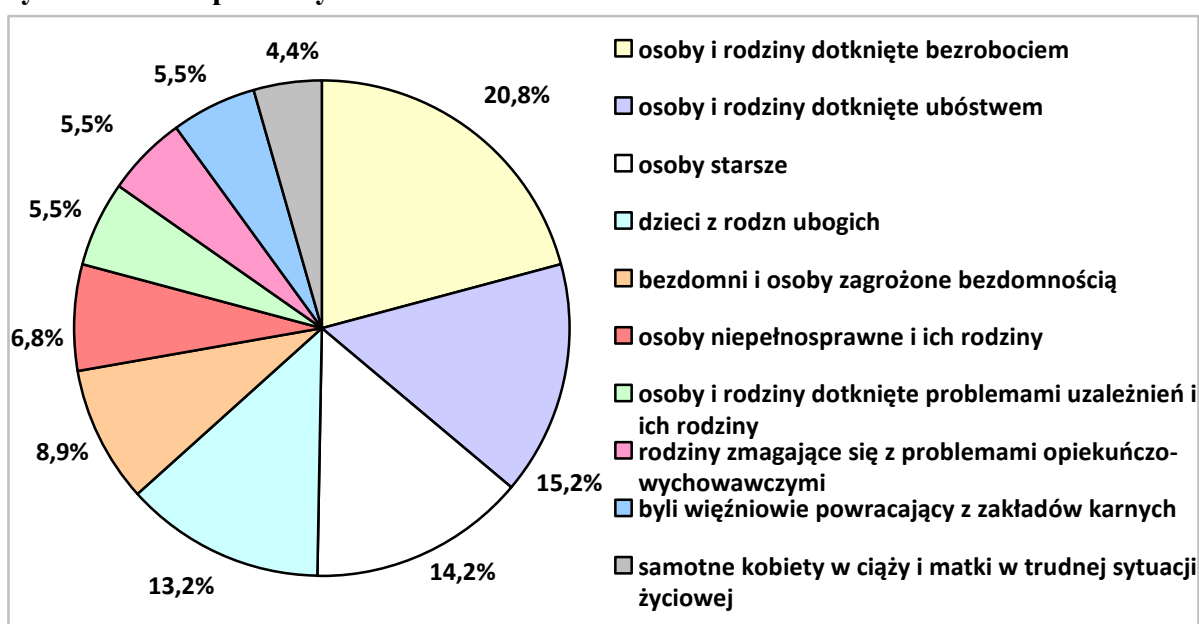

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W tym samym pytaniu ankietowym stworzono mieszkańcom możliwość wskazania innego problemu uwidaczniającego się w gminie. Wskazano na problemy związane z gospodarką komunalną: brak oczyszczalni ścieków i niewłaściwe spalanie odpadów w domach prywatnych.

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani podali kategorie osób i grup, które są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 9. Kategorie osób i grup, które są najbardziej zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (20,8%) stwierdziło, że grupą najbardziej zagrożoną marginalizacją i wykluczeniem społecznym są osoby i rodziny dotknięte bezrobociem.

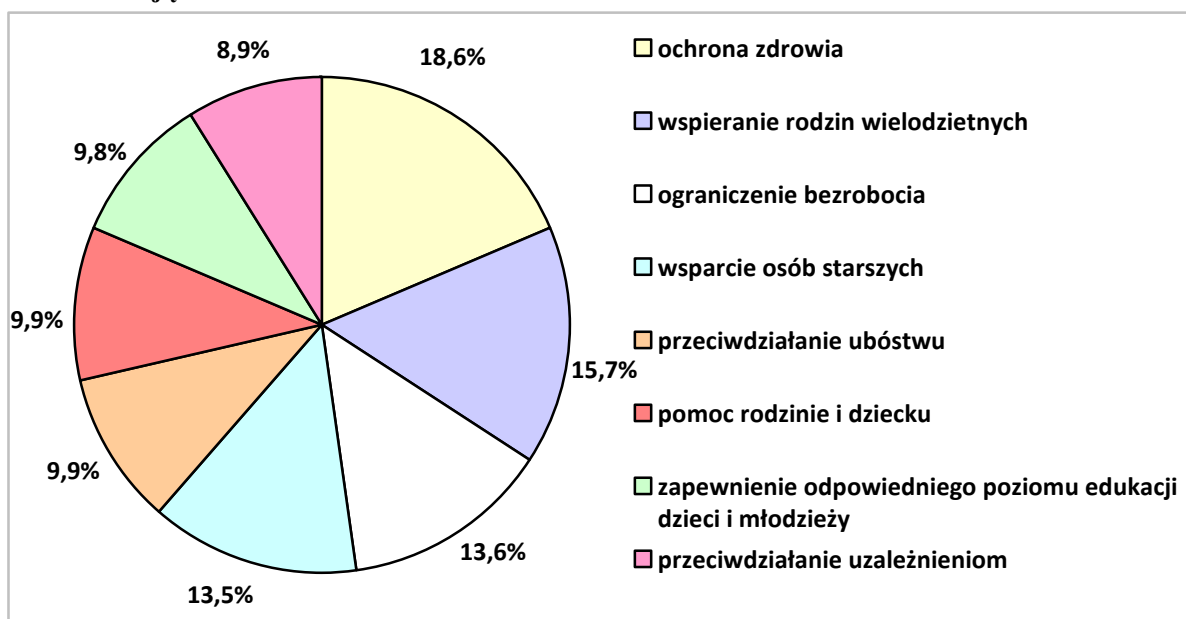
Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na osoby i rodziny dotknięte ubóstwem (15,2%) oraz osoby starsze (14,2%).

Do często wskazywanych kategorii osób i grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym zaliczono również dzieci z rodzin ubogich (13,2%), bezdomni i osoby zagrożone bezdomnością (8,9%), osoby niepełnosprawne i ich rodziny (6,8%), osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i ich rodziny (5,5%) oraz rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (5,5%). Wśród odpowiedzi znalazły się również byli więźniowie powracający z zakładów karnych (5,5%) i samotne kobiety w ciąży i matki w trudnej sytuacji życiowej (4,4%).

Rzadziej wskazywano uchodźców i repatriantów, mniejszości etniczne i narodowe, osoby dotknięte skutkami klęsk żywiołowych i usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 10. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej w gminie jest najbardziej niezadowolająca.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych ochrona zdrowia jest najmniej zadowolająca (18,6%), niewystarczające jest również wsparcie otrzymywane przez rodziny wielodzietne (15,7%), następnie ograniczenie bezrobocia (13,6%), wsparcie udzielane osobom starszym (13,5%), przeciwdziałanie ubóstwu (9,9%), pomoc rodzinie i dziecku (9,9%), zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (9,8%), przeciwdziałanie uzależnieniom (8,9%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W przygotowanej dla mieszkańców gminy ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanej i przemyślanej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, wskazując na problemy związane z ubóstwem, bezrobociem,

uzależnieniami, niskim poziomem życia, niską dostępnością do służby zdrowia, brakiem zajęć pozalekcyjnych w gminie, dzięki którym dzieci i młodzież mogłyby konstruktywnie spędzać czas wolny. Podkreślono również, że rodzin zamieszkujących w gminie dotyczą problemy mieszkaniowe, rodzice mają często niestabilną i niskopłatną pracę lub wyjeżdżają w jej poszukiwaniu. W rodzinach brakuje środków finansowych na edukację dzieci.

W pytaniu ankietowym dotyczącym wskazania czynników, które ograniczają prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży pojawiły się odpowiedzi, wśród których najczęściej respondenci wskazywali na brak zajęć pozalekcyjnych i miejsc do zajęć sportowych, brak środków finansowych na edukację dzieci, ograniczony dostęp do zajęć prowadzonych w innych miejscowościach gminy, uzależnienia, w które wpada młodzież z powodu nadmiaru czasu wolnego. Pojawiły się również odpowiedzi wskazujące na problemy tkwiące wewnątrz rodzin, które są dotknięte uzależnieniami.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jego mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, lokalne szkoły, kościoły, Przychodnia Uzależnień od Alkoholu, placówki służby zdrowia.

14. BEZROBOCIE

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie, w latach 2012-2014 liczba osób bezrobotnych w gminie zmniejszała się: od 461 osób na koniec 2012 roku poprzez 459 osób na koniec roku następnego, do 439 osób na koniec roku 2014. Jednocześnie zmniejszał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. Wśród osób pozostających bez pracy mniej niż połowę stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 200, 231, 184. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 31. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
liczba bezrobotnych w gminie	461	439	439
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	5,77%	5,48%	5,47%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	200	231	184
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	43,38%	52,62%	41,91%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2012-2014 w powiecie cieszyńskim, województwie śląskimi w kraju.

Tabela 32. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
stopa bezrobocia w powiecie cieszyńskim	10,8%	11,1%	9,5%
stopa bezrobocia w województwie śląskim	11,1%	11,3%	9,6%
stopa bezrobocia w kraju	13,4%	13,4%	11,5%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2012-2014 zarówno powiat cieszyński, jak i województwo śląskie charakteryzowały się stosunkowo niską stopą bezrobocia, w stosunku do całego kraju. Zarówno w powiecie, jak i w województwie poziom bezrobocia w rozpatrywanym okresie wahał się.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane w tym zakresie na koniec 2014 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Bezrobotni w gminie na koniec 2014 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lat	90	51	56,6
25-34 lat	108	58	53,7
35-44 lat	90	21	23,3
45-54 lat	80	29	36,2
55-59 lat	57	25	43,9
60 lat i więcej	14	0	0

czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	54	20	37
1-3 miesiące	99	42	42,4
3-6 miesięcy	74	28	37,8
6-12 miesięcy	67	26	38,8
12-24 miesiące	76	33	43,4
powyżej 24 miesięcy	69	35	50,7
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	49	27	55,1
do 1 roku	62	35	56,4
1-5 lat	82	38	46,3
5-10 lat	72	31	43,1
10-20 lat	76	18	23,7
20-30 lat	66	23	34,8
30 lat i więcej	32	12	37,5
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	52	26	50
policealne i średnie zawodowe	114	57	50
średnie ogólnokształcące	32	17	53,1
zasadnicze zawodowe	149	47	31,5
gimnazjalne i niższe	92	37	40,2

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie.

Na koniec 2014 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lat (108 osób) oraz 18-24 lata (90 osób) i 35-44 lata (90 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia 1-3 miesiące (99 osób) i 12-24 miesięcy (76 osób), osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (82 osoby), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (149 osób) lub policealnym i średnim zawodowym (114 osób). Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 45-54 lata (80 osób) i - 55-59 lata (57 osoby), osoby pozostające bez pracy od 3 do 6 miesięcy (74 osoby), powyżej 24 miesięcy (69 osób), osoby ze stażem pracy od 10 do 20 lat (76 osób), ze stażem pracy od 5 do 10 lat (72 osoby) oraz osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (92 osoby).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 18 - 24 lat (56,6%), osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy (43,4%) oraz 1 do 3 miesięcy (42,4%), osób ze stażem pracy do jednego roku (56,4%) i bez stażu pracy (55,1%) oraz osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (53,1%).

Brak zatrudnienia jest na terenie powiatu cieszyńskiego jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Nie należy przy tym zapominać, że pozostawanie bez pracy prowadzi do powstawania kolejnych problemów, wśród których bardzo dotkliwie odczuwanym przez doświadczonych nim osoby i rodziny jest radykalne obniżenie statusu materialnego. Może to być powodem rozlicznych dysfunkcji, ograniczania udziału w życiu społecznym, utraty możliwości realizowania planów życiowych i rozwoju. Sytuacja ta wymaga szczególnej uwagi ze strony instytucji pomocowych i służb społecznych, przed którymi stoi niezwykle trudne zadanie w zakresie niwelowania skutków bezrobocia.

15. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych. Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak dostatecznej opieki nad wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, które są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu gminy świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie. W 2012 r. 8 rodzin (10 osób) otrzymało pomoc z powodu bezdomności, w 2013 r. 4 rodziny (7 osób), w 2014 r. 5 rodzin (12 osób) z terenu gminy.

16. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera kolejna tabela.

Tabela 34. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (małżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln dorosłych i dzieci	ok. 5.300 dorosłych i dzieci	ok. 1.330 dorosłych i dzieci	ok. 530 dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Skutecznie przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką wspomnianych problemów i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminy działania te wyznaczane są w ramach programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz wspieranie rodzin w gminie Goleszów w latach 2012-2014.

Tabela 35. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2012-2014 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz wspieranie rodziny

wielkość wydatków	2012	2013	2014
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	118 075,72	141 947,55	120 164,02
na przeciwdziałanie narkomanii	4 600,00	4 740,00	7 291,14
na wspieranie rodziny	brak danych	21 405,74	23 035,20
razem	-	168 093,29	150 490,36

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

W latach 2012-2014 wysokość kwot przeznaczanych na walkę z alkoholizmem wahała się: w 2012 r. wynosiła 118 075,72 zł, w 2013 r. wynosiła 141 947,55 zł, a w 2014 r. 120 164,02 zł. Kwoty przeznaczone na przeciwdziałanie narkomanii wzrastały: w 2012 r. była to kwota 4 600,00 zł, w 2013 r. kwota 4 740,00 zł, a w 2014 r. - 7 291,14 zł. Kwoty przeznaczone na wspieranie rodzin w latach 2013-2014 wynosiły odpowiednio: 21 405,74 zł i 23 035,20 zł.

W latach 2012-2014 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej koordynował realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie (na lata 2010-2015). W ramach realizacji zadań wynikających z programu, Ośrodek zapewnił pracę Zespołu Interdyscyplinarnego, udzielał pomocy finansowej, rzeczowej, prawnej i terapeutycznej ofiarom przemocy domowej. W 2012 r. z powodu przemocy w rodzinie GOPS w Goleszowie przyznał pomoc 4 rodzinom (15 osobom), w 2013 r. pomoc otrzymało 8 rodzin (35 osób), a w 2014 r. 4 rodziny (12 osób). W 2013 r. GOPS przystąpił do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy

Goleszów na lata 2012-2014, którego głównym celem jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką i wychowaniem oraz ochroną dzieci.

17. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn.

Problemy oraz doświadczenia kobiet i mężczyzn powinny być integralnym elementem planowania, wdrażania i monitorowania realizowanych programów i projektów, aby nierówność się nie utrwałała, a kobiety i mężczyźni odnosili równe korzyści. Dzięki wdrażaniu zasady równości szans płci w realizowanych przedsięwzięciach, odpowiadają one lepiej na specyficzne potrzeby zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Według Komisji Europejskiej barierami równości płci są:

- segregacja pionowa i pozioma rynku pracy,
- różnice w płacach kobiet i mężczyzn,
- mała dostępność elastycznych form czasu pracy,
- niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych,
- niski udział kobiet w podejmowaniu decyzji,
- przemoc ze względu na płeć,
- niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia,
- niewystarczający system opieki przedszkolnej,
- stereotypy płci we wszystkich obszarach,
- dyskryminacja wielokrotna, szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, niepełnosprawnych, należących do mniejszości etnicznych.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć i odniesieniu się do występujących barier równości płci.

W rozpatrywanym okresie struktura ludności gminy pod względem płci nie ulegała zasadniczym zmianom. W latach 2013-2014 wśród ludności gminy stale ponad połowę stanowiły kobiety. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie ludności gminy ulegał nieznacznym

wahaniom – od 52,06% w 2012 r. poprzez 51,82% w 2013 r. do 51,73% w 2014 r. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 36 . Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba ludności gminy ogółem	12 649	12 720	12 777
liczba kobiet	6 585	6 592	6 609
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	52,06%	51,82%	51,73%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie kobiety stanowiły od ok. 42% do 50% ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie, przy czym ich udział w liczbie osób bezrobotnych wzrósł nieco w 2013 roku, a w 2012 r. i 2014 r. mieścił się w przedziale 41,91% - 43,38%. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych w gminie w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba osób bezrobotnych w gminie ogółem	461	459	439
liczba bezrobotnych kobiet	200	231	184
udział kobiet bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	43,38%	50,33%	41,91%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

Z powyższych danych wynika, że w analizowanym okresie w gminie Goleszów problem bezrobocia dotyczył bardziej mężczyzn niż kobiet, ponieważ udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców gminy (43,48% w 2012 r., 50,33%, w 2013 r., 41,91% w 2014 r.) był stale niższy niż udział kobiet w ludności gminy (52,06% w 2012 r., 51,82% w 2013 r., 51,73% w 2014 r.).

Należy przy tym zauważyć, że według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie w 2012r. kobiety stanowiły 34,9% bezrobotnych z wykształceniem wyższym, 42,4% z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, 55,9% ze średnim ogólnokształcącym, 42,9% z zasadniczym zawodowym. W 2013 r. kobiety stanowiły 57,5% bezrobotnych z wykształceniem wyższym, 51,3% z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, 80,7% ze średnim ogólnokształcącym, 45,9% z zasadniczym zawodowym. W 2014 r. kobiety z gminy stanowiły 50% bezrobotnych z gminy z wykształceniem wyższym, 50% z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, 53,1% ze średnim ogólnokształcącym, 31,5% z zasadniczym zawodowym.

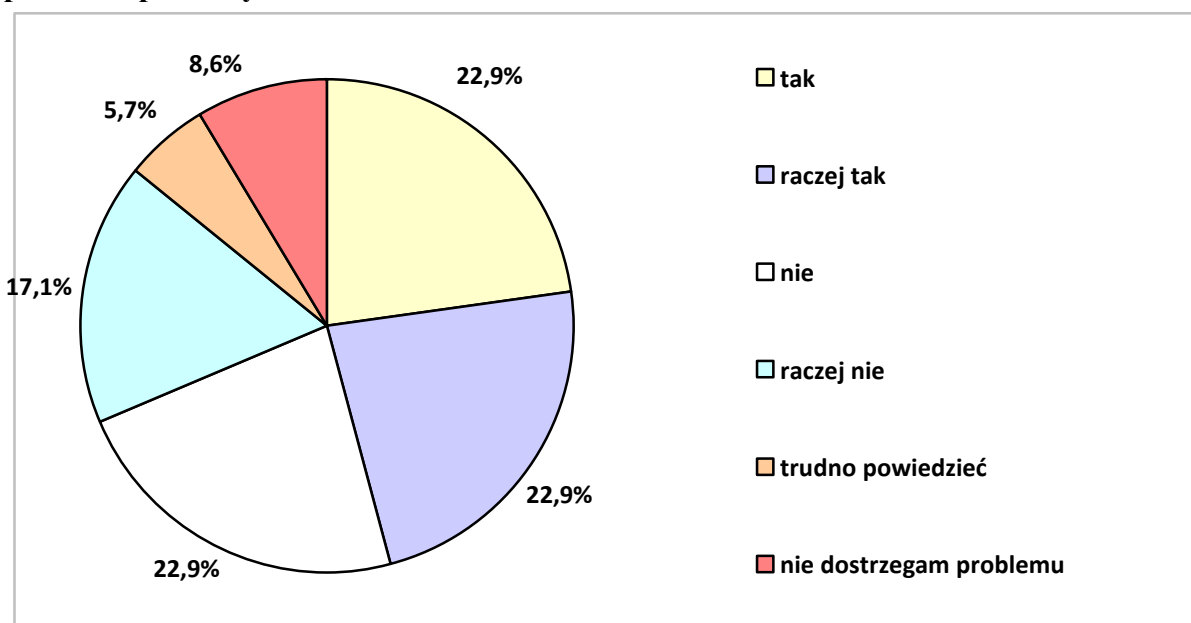
Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. O ile analiza struktury bezrobocia pod względem płci jest oparta

na dostępnych danych liczbowych, to w wielu innych obszarach życia społecznego tego typu statystyki nie są prowadzone, a występowanie problemów nierówności i dyskryminacji można szacować na podstawie subiektywnych opinii przedstawicieli danej społeczności. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć.

Do analizy przedłożono 35 ankiet wypełnionych przez wybranych losowo mieszkańców gminy oraz pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W pierwszym pytaniu poproszono uczestników badania o odpowiedź na pytanie, czy istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jest dużym problemem społecznym. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Czy postrzega Pani/Pan istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn jako problem społeczny?

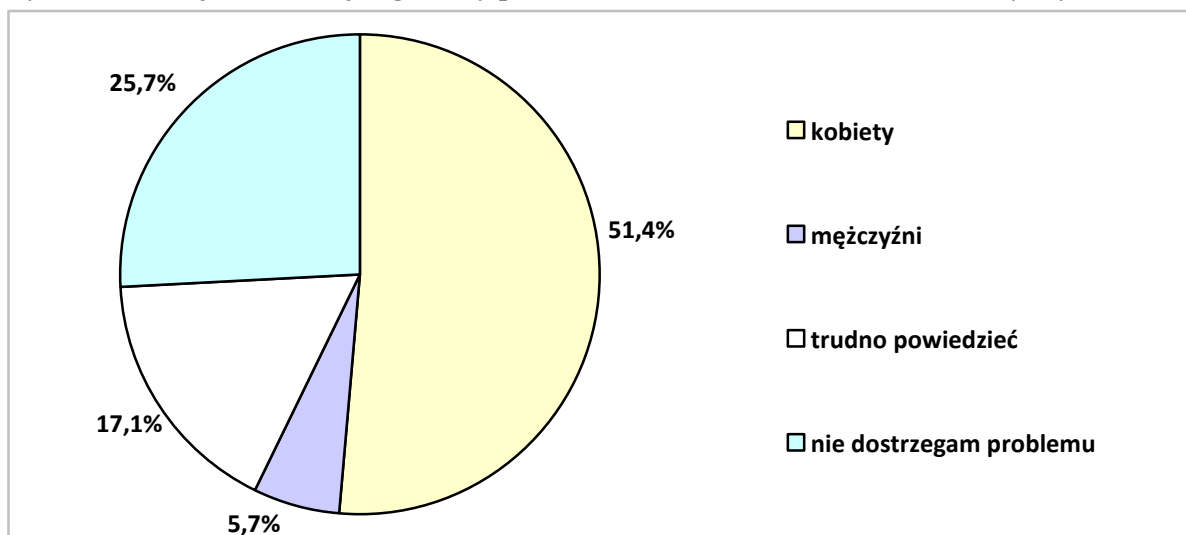
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Łącznie 45,72% ankietowanych odpowiedziało, że tak lub raczej tak. Odmienneego zdania było w sumie 40% respondentów. Skali problemu nie potrafiło określić 5,71% badanych, a 8,57% w ogóle nie dostrzegało tego problemu.

Zasada równości szans płci nie jest zasadą dotyczącą tylko kobiet, tworzoną przez kobiety i dyskryminującą mężczyzn, ani też nie ma na celu doprowadzenia do tego, aby kobiety i mężczyźni stali się tacy sami. Ma ona ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju) kobietom i mężczyznom. Z tego względu w następnym pytaniu zapytano respondentów, kto ich zdaniem jest bardziej zagrożony

problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn. W odpowiedzi 51,43% badanych stwierdziła, że zagrożone problemem nierówności są kobiety. Jednocześnie 25,72% respondentów zupełnie nie dostrzegało problemu. Z kolei 17,14% ankietowanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. Zaledwie 5,71% badanych odpowiedziało, że ten problem dotyczy mężczyzn. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

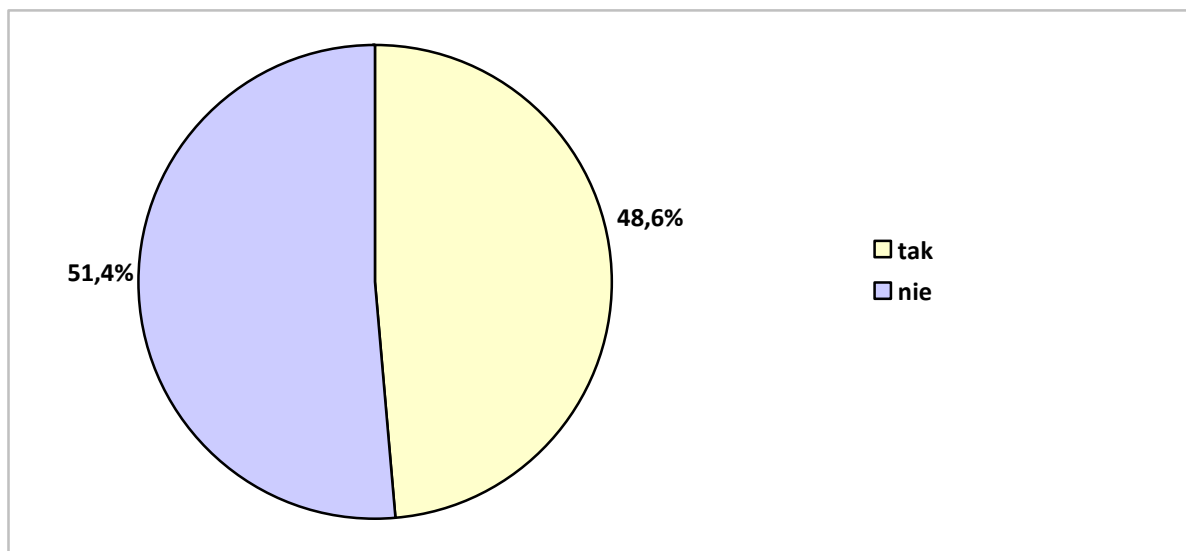
Wykres 12. Kto jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans kobiet i mężczyzn?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Biorące udział w badaniu ankietowym osoby poproszono o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy ich zdaniem płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej i społecznej. Zdaniem 48,57% badanych płeć determinuje możliwości człowieka związane z karierą, natomiast 51,43% jest zdania, że płeć nie wpływa na możliwości w tym zakresie. Odpowiedzi zaprezentowano na poniższym wykresie.

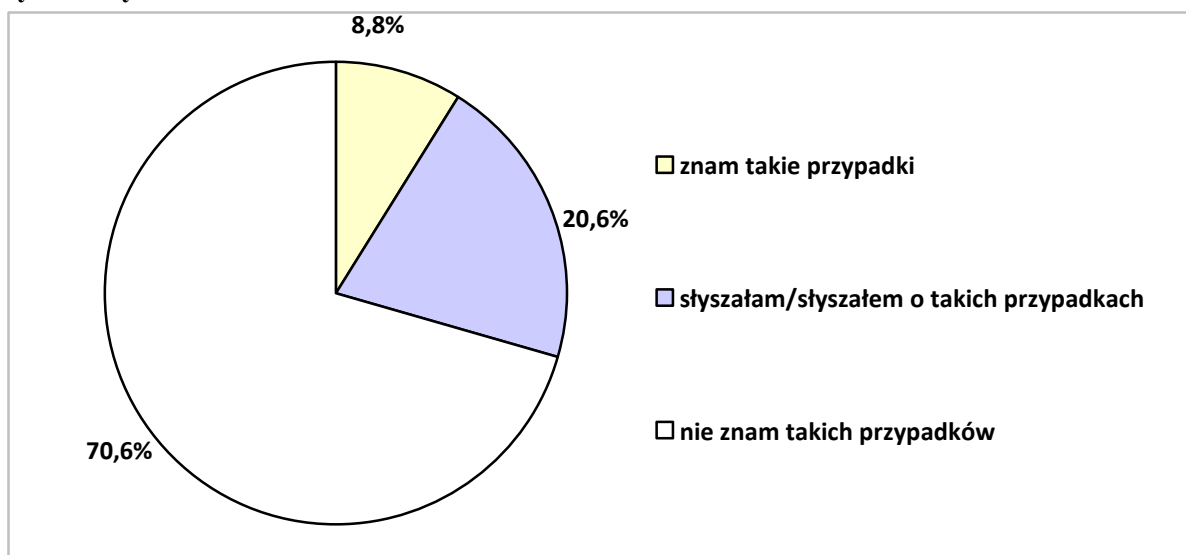
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem płeć ogranicza możliwości kariery zawodowej i społecznej?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Odpowiadając na następne pytanie ankiety, respondenci wskazywali, czy znają przypadki dyskryminacji ze względu na płeć, które miały miejsce w gminie Goleszów. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 14. Czy zna Pani/Pan w gminie przypadki dyskryminacji ze względu na płeć lub o nich słyszała/słyszał?

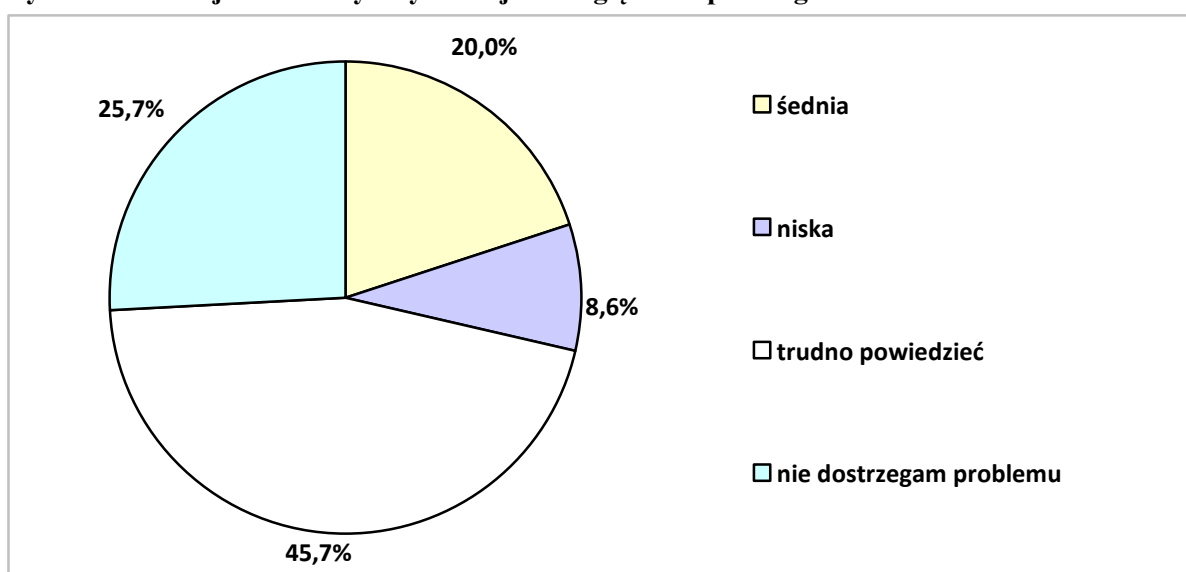

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najczęściej wskazywano odpowiedź, że są to osoby samotnie wychowujące dzieci (18,05%), osoby młode wkraczające na rynek pracy (18,05%), osoby o niskich kwalifikacjach (15,28%), osoby starsze (13,89%), osoby niepełnosprawne (12,5%) Wymieniono również m.in. osoby bezrobotne i poszukujące pracy, osoby uzyskujące niskie dochody.

Kolejne pytanie dotyczyło opinii na temat ograniczenia przez płeć możliwości kariery zawodowej. Rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 15. Jaka jest skala dyskryminacji ze względu na płeć w gminie?

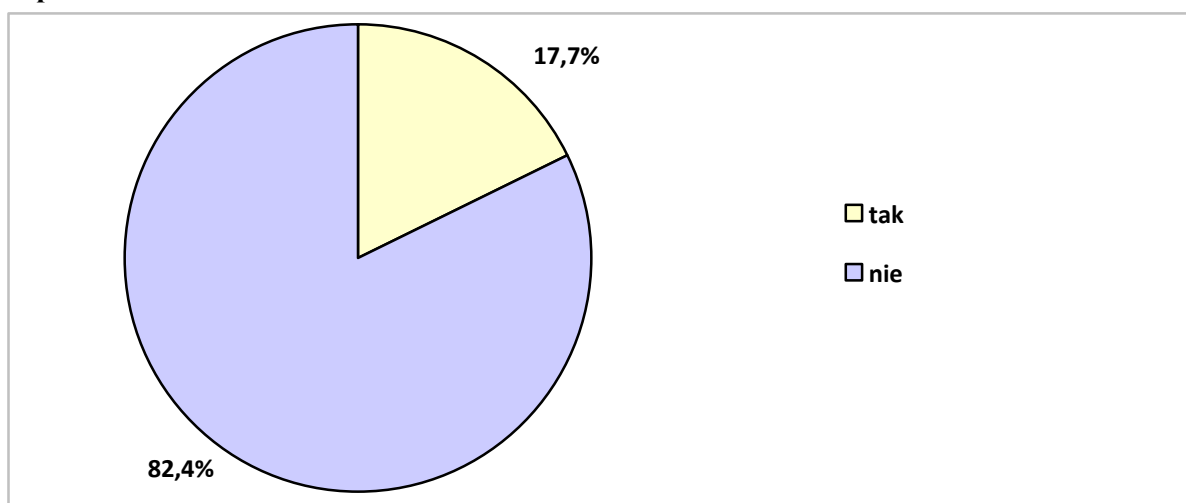

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 20% respondentów płeć w średnim stopniu ogranicza możliwości kariery zawodowej, natomiast 8,57% badanych jest przekonana, że ogranicza możliwości w niskim stopniu. 45,7% wypełniających ankietę trudno jest wypowiedzieć się na ten temat, natomiast problemu nie dostrzega 25,71% badanych.

W następnym pytaniu zapytano ankietowanych, czy jego lub członka jego rodziny dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć. 17,6% badanych stwierdziło, że tak, natomiast z przypadkiem dyskryminacji nie spotkało się 82,4% wypełniających ankietę. Rozkład odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

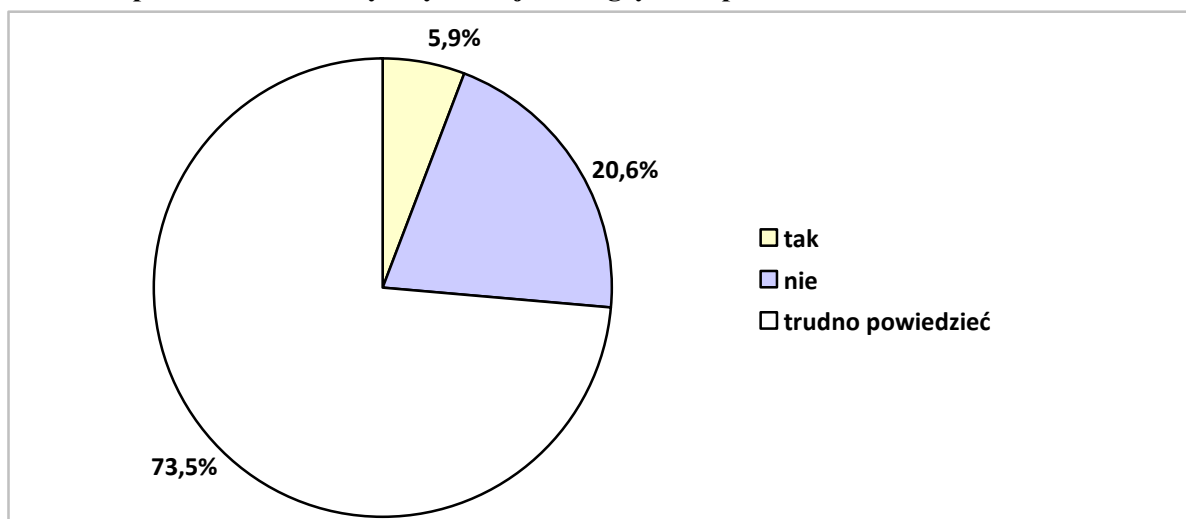
Wykres 16. Czy Panią/Pana lub członka Pani/Pana rodziny dotknęła dyskryminacja ze względu na płeć?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Kolejne pytanie ankiety dotyczyło wiedzy na temat prowadzonych w gminie działań na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn. Rozkład odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 17. Czy w gminie są prowadzone działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

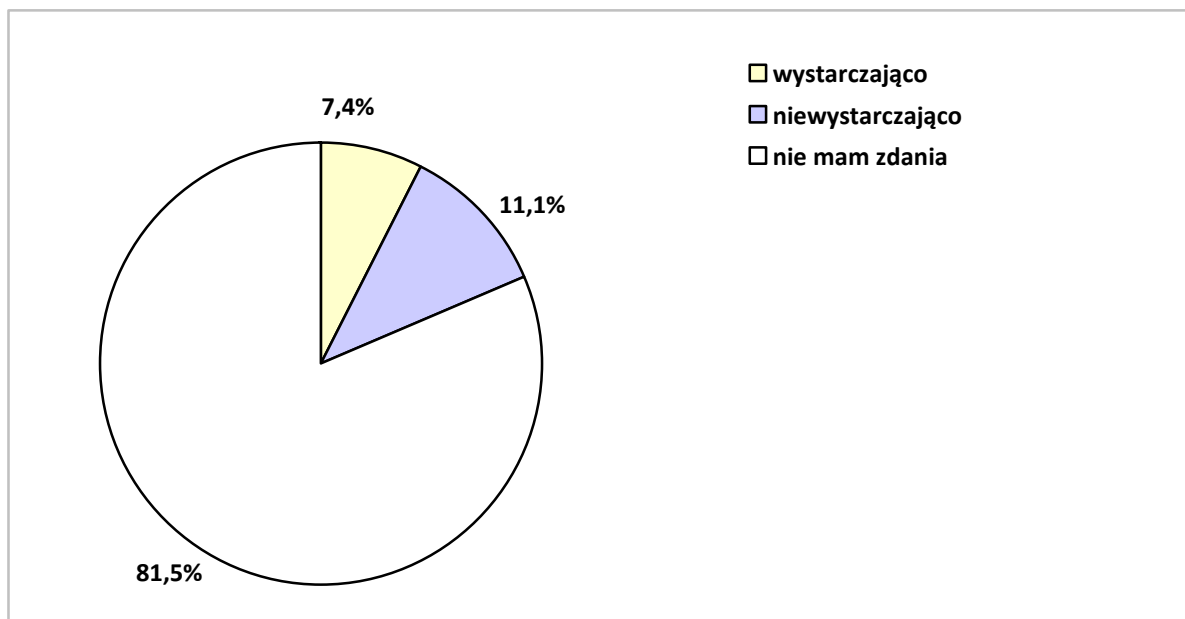

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem 5,88% badanych takie działania są wprowadzane, 20,59% odpowiedziało, że nie, trudno było udzielić odpowiedzi na to pytanie 73,53% badanych.

Ankietowane osoby poproszono również o ocenę działań na rzecz równości szans w gminie. Ankietowani pominęli oceny bardzo dobrą i dobrą, wystarczająco oceniło działania 7,41% badanych, niewystarczająco 11,11%, natomiast 81,48% badanych nie miało na ten temat zdania.

Wykres 18. Ocena działań na rzecz równości płci prowadzonych w gminie.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z przeprowadzonego badania wynika, że wypełniający ankietę mieszkańcy gminy Goleszów dostrzegają problem nierówności płci i ich zdaniem ten problem występuje w gminie.

Problem nierówności płci dotyczy w większości kobiet, ale nie jest związany z takimi aspektami życia jak np. kariera zawodowa i społeczna. Część ankietowanych zetknęła się z problemem dyskryminacji ze względu na płeć, ale nie potrafi określić skali tego problemu w ich gminie.

Większość badanych nie wie, czy w gminie Goleszów prowadzone są działania na rzecz wyrównania szans kobiet i mężczyzn. Z tego powodu respondentom trudno jest ocenić jakość/skalę występowania tych działań.

18. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Goleszów została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych.

Do analizy przedłożono ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa w Goleszowie (314 uczniów, 30 nauczycieli),
- Gimnazjum w Goleszowie (257 uczniów, 31 nauczycieli),
- Szkoła Podstawowa w Bażanowicach (63 uczniów, 12 nauczycieli),
- Szkoła Podstawowa w Cisownicy (133 uczniów, 20 nauczycieli),
- Szkoła Podstawowa w Dzięgielowie (118 uczniów, 14 nauczycieli).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, 3 szkoły zatrudniają pielęgniarkę, 2 zatrudniają logopedę, psychologa i doradcę zawodowego zatrudnia jedna szkoła.

Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów i zapewniają uczniom dostęp do Internetu oraz dają możliwość korzystania z sali gimnastycznej. W żadnej ze szkół nie istnieją klasy integracyjne, w żadnej ze szkół nie wskazano trudności z dojazdem uczniów na zajęcia.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, artystyczne, sportowe, taneczne, wokalne-instrumentalne, teatralne, pierwszej pomocy, chór, koło fletowe, przyrodnicze, językowe, rekreacyjne). Jednocześnie we wszystkich placówkach prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są: zajęcia wyrównawcze (wszystkie placówki), korekcyjno-

kompensacyjne (dwie placówki), logopedyczne (trzy placówki), socjoterapeutyczne (dwie placówki), psychoterapeutyczne (jedna placówka) rewalidacyjne (dwie placówki) oraz terapia pedagogiczna (jedna placówka) i zajęcia dla uczniów zdolnych (jedna placówka).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 15 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali na ubóstwo, alkoholizm, zaburzoną komunikację między rodzicami i dziećmi, próby sięgania po papierosy i alkohol, problemy finansowe występujące w rodzinach, bezrobocie rodziców i ich brak ambicji, udzielający się dzieciom.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 38. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	35	5
sięganie po alkohol	1	16	5
sięganie po narkotyki	1	15	5
niszczenie mienia szkolnego	3	29	3
kradzieże	1	2	5
dyskryminacja	-	-	6
udział w grupach negatywnych	-	-	6
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	2	36	4
autoagresja	2	2	4
ucieczki z domu	—	—	6
przestępczość ujawniona	-	-	6
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	8	4
zaniedbanie przez dom	2	7	4
przemoc w rodzinie	3	8	3
wykorzystywanie seksualne	—	—	6

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli m.in.: ubóstwo, alkoholizm, brak pracy, brak ambicji rodziców udzielający się dzieciom, zaburzoną komunikację między rodzicami i dziećmi, kontakt młodzieży z papierosami i alkoholem, problemy finansowe.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Najczęściej podkreślali potrzebę stworzenia poczucia bezpieczeństwa w domu i szkole, odpowiedniego gospodarowania czasem wolnym, pogłębiania komunikacji interpersonalnej, podnoszenia poziomu świadomości na temat skutków picia alkoholu, zmniejszania przemocy słownej.

Działania profilaktyczne podejmowane w szkołach

W placówkach oświatowo-wychowawczych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Wśród nich realizowane są programy i kampanie profilaktyczne związane z profilaktyką uzależnień, profilaktyką przemocy, eliminowaniem zachowań agresywnych, promowaniem zdrowego stylu życia, a także sposobami radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych (stres), jak również tworzenia właściwych relacji w grupie i z dorosłymi. Organizowane są pogadanki tematyczne dotyczące zdrowego stylu życia (właściwa dieta, aktywność fizyczna), psychoedukacji, budowania poczucia własnej wartości oraz asertywności. Prowadzone są również warsztaty, prelekcje, odbywają się spektakle profilaktyczne oraz dyskusje dotyczące odpowiedzialności prawnej.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Według większości ankietowanych istnieje potrzeba organizowania zajęć, których tematyka powinna być związana ze wskazaniem dzieciom właściwej drogi i przykładów do naśladowania, budowaniem relacji z rodzicami, wzmacnianiem zaufania do rodziców. Istnieje też konieczność edukowania rodziców w zakresie potrzeb rozwojowych dzieci, zagrożeń płynących ze strony nadużywania massmediów. Ponadto placówki opiekuńczo-wychowawcze wskazywały na potrzebę rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W ramach współpracy odbywają się zebrania, konsultacje indywidualne

z wychowawcami, nauczycielami i pedagogiem, w razie potrzeby szkoła utrzymuje kontakt telefoniczny z rodzicami. Rodzice aktywnie uczestniczą także w życiu szkoły, współorganizując niektóre imprezy i akcje szkolne. Funkcjonuje również dziennik elektroniczny, co ułatwia przepływ informacji na temat nauki dzieci.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami

Podobnie jak w przypadku oceny współpracy szkół z rodzicami, przedstawiciele wszystkich badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury, kluby sportowe, Policję, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Zdrowia, Sąd w Cieszyńcu i kuratorów sądowych, Dom Dziecka w Międzywiciu, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Ligę Ochrony Przyrody, Polski Czerwony Krzyż, parafie obu wyznań, Stowarzyszenie „Dzieci Stalmacha”, Stowarzyszenie „Być Razem”.

Współpraca polega m.in. na stałym współdziałaniu i kontakcie z instytucjami, pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów, wzajemnym wsparciu i odwiedzinach, udziale w uroczystościach, organizowaniu prelekcji, pomocy materialnej dla szkół, dofinansowywaniu wycieczek i nagród dla uczniów, pokrywaniu kosztów związanych ze specjalistycznymi zajęciami dla uczniów, organizowaniu aktywnego wypoczynku.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im możliwości wyrównania szans edukacyjnych, alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Ankietowani wskazali też na potrzebę stworzenia świetlicy środowiskowej, organizowania zajęć popołudniowych, sportowych, wspieranie organizacji świadczących pomoc (w tym finansową) na rzecz dzieci pochodzących z ubogich i patologicznych środowisk.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

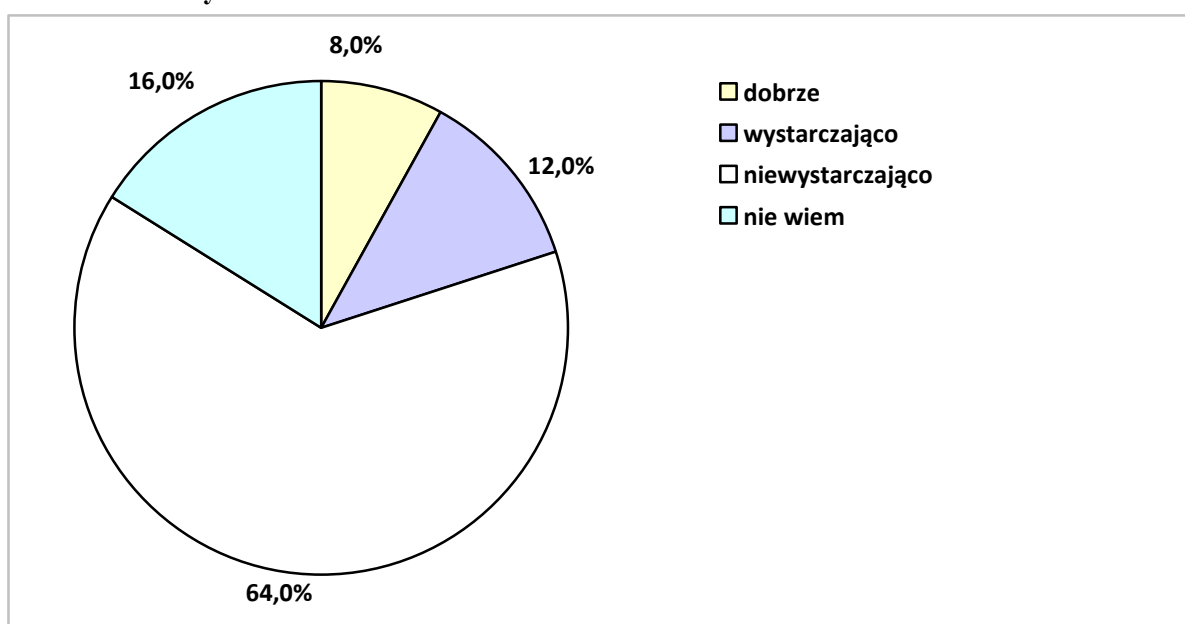
Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na konieczność poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych, wprowadzenia zajęć wyrównawczych i kół zainteresowań. Respondenci zwracali także uwagę na potrzebę

wprowadzenia zajęć integracyjnych, poprawiających relacje w grupach rówieśniczych oraz częstszą organizację pogadanek, prelekcji, konkursów, imprez szkolnych.

Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie w opinii społeczności lokalnej

O wyrażenie swoich opinii na temat obecnej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie poproszono przedstawicieli społeczności lokalnej, wśród których znaleźli się losowo wybrani mieszkańcy gminy oraz przedstawiciele samorządu i instytucji gminnych. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 19. Ocena działań gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie jako dobrą określiło łącznie 8% ankietowanych mieszkańców gminy. Za wystarczającą uznało ją 12% respondentów. Natomiast jako niewystarczającą oceniło ją aż 64% badanych. Z kolei zdania w tej sprawie nie miało 16%.

19. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Według przewidywań GUS-u, liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie z niemal 6,5 miliona, w 2010 roku do co najmniej 9,6 miliona w 2035 roku, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju. Struktura wiekowa ludności gminy Goleszów jest

w pewnym sensie potwierdzeniem tej tendencji. W ostatnich latach ma miejsce wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym kurczeniu się populacji młodszych grup.

Tabela 39. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba mieszkańców gminy ogółem	12 649	12 720	12 777
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 288	2 347	2 345
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	18,1%	18,5%	18,4%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Z analizy danych statystycznych dotyczących sytuacji demograficznej gminy wynika, że w latach 2012 i 2013 wzrósł odsetek osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących w gminie (odpowiednio: 18,1% i 18,5%), a w 2014 r. nieznacznie się obniżył (18,4%).

Należy także mieć na uwadze wahającą się nieznacznie dzietność rodzin, a z drugiej strony wydłużający się średni okres życia. Dane te mogą wskazywać na wzmagający się proces starzenia się społeczeństwa, co jest bardzo niekorzystną przesłanką, a zarazem wyzwaniem dla służb i instytucji realizujących założenia polityki społecznej. Sytuacja ta wymaga ukierunkowania działań pomocowych w większym stopniu na potrzeby ludzi starszych, aby udzielać odpowiedniego do potrzeb wsparcia – materialnego bądź rzeczowego, ale także zapewnić dostęp do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz zorganizować różnorodne formy aktywizacji ruchowej, towarzyskiej i kulturalnej.

Biorąc pod uwagę prognozy demograficzne, należy oczekiwać, że problemy związane z wiekiem będą w kolejnych latach ulegać nasileniu. Osoby starsze są z reguły bardziej narażone na choroby. Wiąże się z tym problem występowania niepełnosprawności i uzależnienia od pomocy innych. Należy zauważyć, że wśród beneficjentów pomocy społecznej, udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie, w 2014 roku było 28 osób w wieku 60-65 lat. W ramach swojej działalności GOPS świadczy także usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych, które pozbawione są opieki i pomocy ze strony rodziny. Usługi te polegają na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnacji oraz zapewnieniu kontaktu z otoczeniem. Dane na temat tego rodzaju pomocy zawiera poniższa tabela.

Tabela 40. Usługi opiekuńcze przyznane przez GOPS w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	29	27	24
liczba osób w rodzinach	52	41	36

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Osoby starsze zamieszkujące w gminie mogą znaleźć opiekę w Ewangelickim Domu Opieki „Emaus” w Dzięgielowie. Dom jest przeznaczony dla osób w podeszłym wieku (obojsza płci). Dysponuje 89 miejscami. Zapewnia opiekę lekarską (interniści, okulista, stomatolog, reumatolog) i pielęgniarską. Osoby wymagające opieki przyjmowane są bez względu na wyznanie. W EDO znajduje się biblioteka, świetlica, pracownia terapii zajęciowej (w której odbywa się arteterapia, muzykoterapia, biblioterapia i ergoterapia) oraz sala fizjoterapii.

20. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu. Z uwagi na to, że, jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w 2002 roku w gminie Goleszów mieszkało ogółem 1773 osoby niepełnosprawne. Wśród nich były 904 kobiety i 869 mężczyzn. W ramach ogólnej liczby osób niepełnosprawnych zamieszkałych w gminie odnotowano 1411 osób niepełnosprawnych prawnie i 362 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności gminy wynosił 14,9%, podczas gdy w skali kraju wyniósł on 14,2%.

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie oraz wskazanie trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby rodzin w gminie, korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie wynika, że w latach 2012-2014 niepełnosprawność była pierwszym, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w tych rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2012-2014.

Tabela 41. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba rodzin	91	82	78
liczba osób łącznie w rodzinach	216	182	166

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goleszowie.

Należy dodać, że w 2014 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie wypłacił 78 rodzinom świadczenia z tytułu niepełnosprawności, a kwota wypłat zasiłków okresowych (z tytułu m.in. niepełnosprawności) wyniosła w omawianym roku 57 298,64 zł. Warto w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Cieszynie, dotyczące liczby wydanych mieszkańcom gminy Goleszów w latach 2012-2014 orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności).

Z danych tych wynika, iż liczba orzeczeń wydanych w 2014 r. wzrosła w stosunku do lat poprzednich, a systematycznie z roku na rok zmniejszała się liczba orzeczeń o znacznym stopniu niepełnosprawności, natomiast liczba orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w latach 2012-2013 wzrastała, a w 2014 r. była niższa (o 1) od liczby orzeczeń wydanych w 2013 r. Liczba orzeczeń o lekkim stopniu niepełnosprawności zmieniała się w poszczególnych latach, najwięcej orzeczeń (58) wydano w 2013 r. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 42. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014.
liczba orzeczeń o niepełnosprawności	26	22	27
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych	165	195	159
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	64	49	42
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	70	85	84
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	31	58	33

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Cieszynie.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Goleszów mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby osób niepełnosprawnych z gminy, które w latach 2012-2014 skorzystały z tego wsparcia.

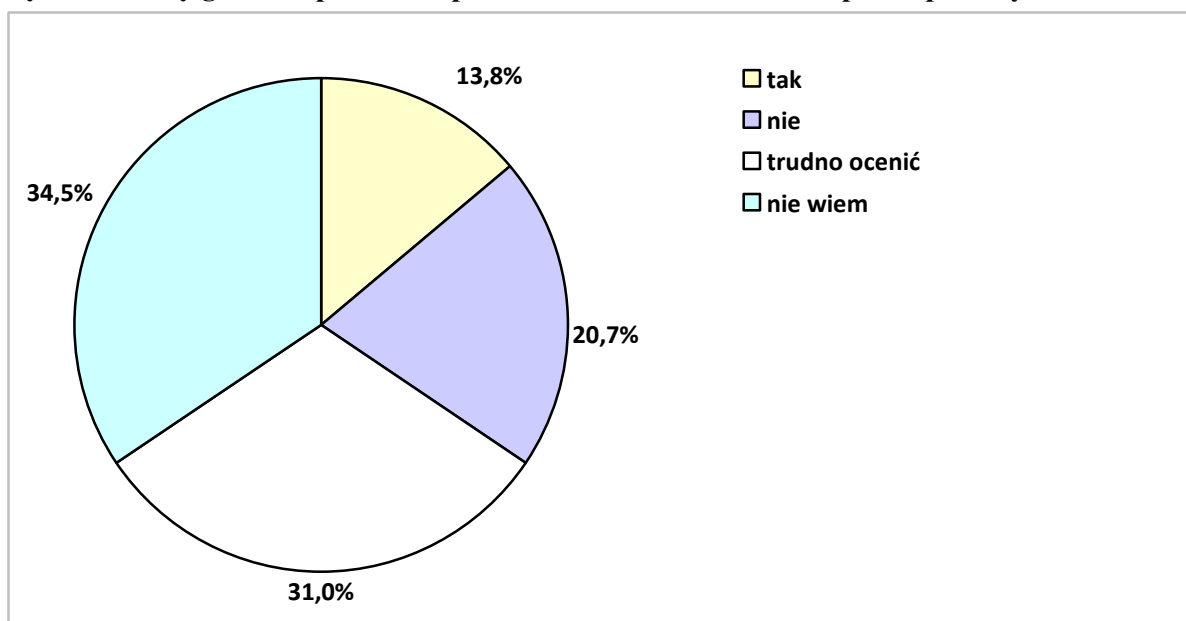
Tabela 43. Wsparcie udzielone przez PCPR niepełnosprawnym mieszkańcom gminy w latach 2012-2014.

	2012	2013	2014
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	29	19	10
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	49	39	48
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	12	8	7

Dane Powiatowego Centrum Pomocy w Cieszynie.

Osoby niepełnosprawne z gminy korzystają ze wsparcia świadczonego przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Cieszynie, które prowadzi Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy i Punkt Wczesnej Interwencji. Placówka ta jest przeznaczona dla dzieci w wieku 0-7 lat zagrożonych niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży w wieku 3-25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim z wieloraką niepełnosprawnością.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Goleszów dwa pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat wsparcia udzielanego mieszkańcom gminy, borykającym się z problemami niepełnosprawności. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

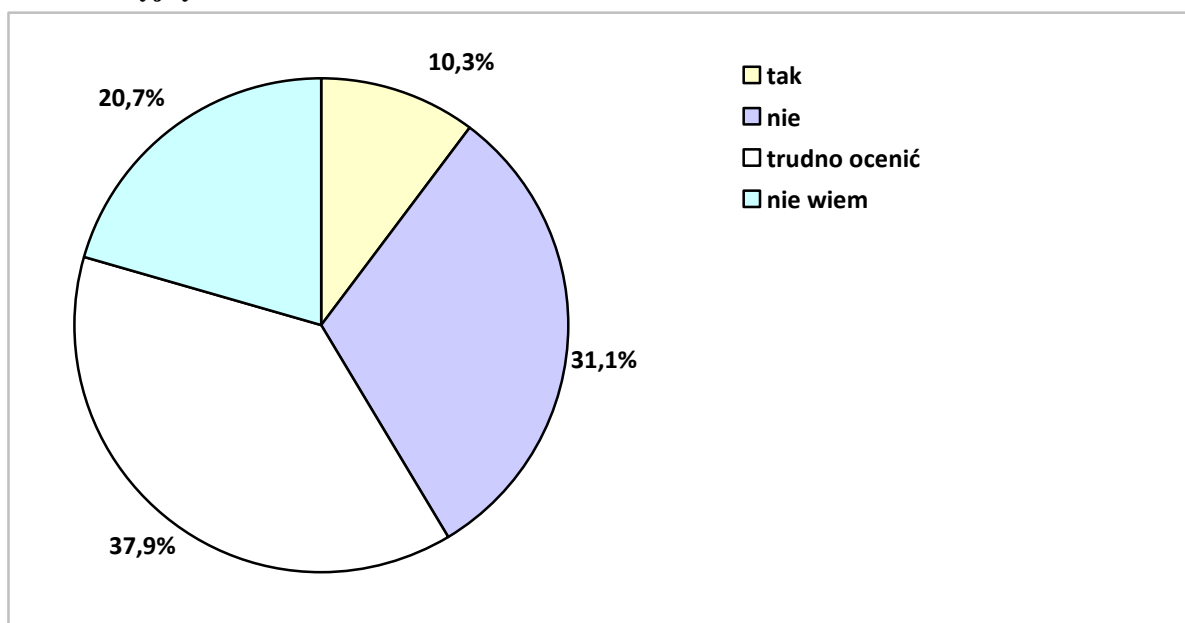
Wykres 20. Czy gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zaledwie 13,80% ankietowanych odpowiedziało, że gmina zapewnia wsparcie rodzinom z niepełnosprawnymi dziećmi. 20,69% uznało, że gmina nie zapewnia takiego wsparcia. Dla 31,03% te działania są trudne do oceny. Natomiast 34,4% nie ma wiedzy na ten temat. W podsumowaniu należy stwierdzić, że społeczność lokalna jest tylko w niewielkim stopniu zorientowana na temat możliwości wsparcia osób niepełnosprawnych, gdyż 65,43% biorących udział w badaniu nie potrafiła poddać ocenie tych działań. Warto to podkreślić, gdyż w gminie jest dość wysoki odsetek osób niepełnosprawnych (14,9%, podczas gdy w skali kraju 14,2%, są to dane z 2002 r.), a na 100 mieszkańców ok. 15 jest niepełnosprawnych.

Ankietowani mieszkańcy gminy odpowiadali także na pytanie dotyczące zapewnienia dostępu do usług rehabilitacyjnych dla rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi. Z ich wypowiedzi wynika, że niespełna 10,32% jest zdania, że taki dostęp jest zapewniony. 31,05% odpowiadających stwierdziła, że rodziny z niepełnosprawnymi dziećmi nie mają zapewnionego dostępu do usług rehabilitacyjnych. Dostępność trudno jest ocenić 37,93% badanych, a nie ma wiedzy na ten temat 20,69%. Rozkład odpowiedzi na to pytanie zawarty jest na poniższym wykresie.

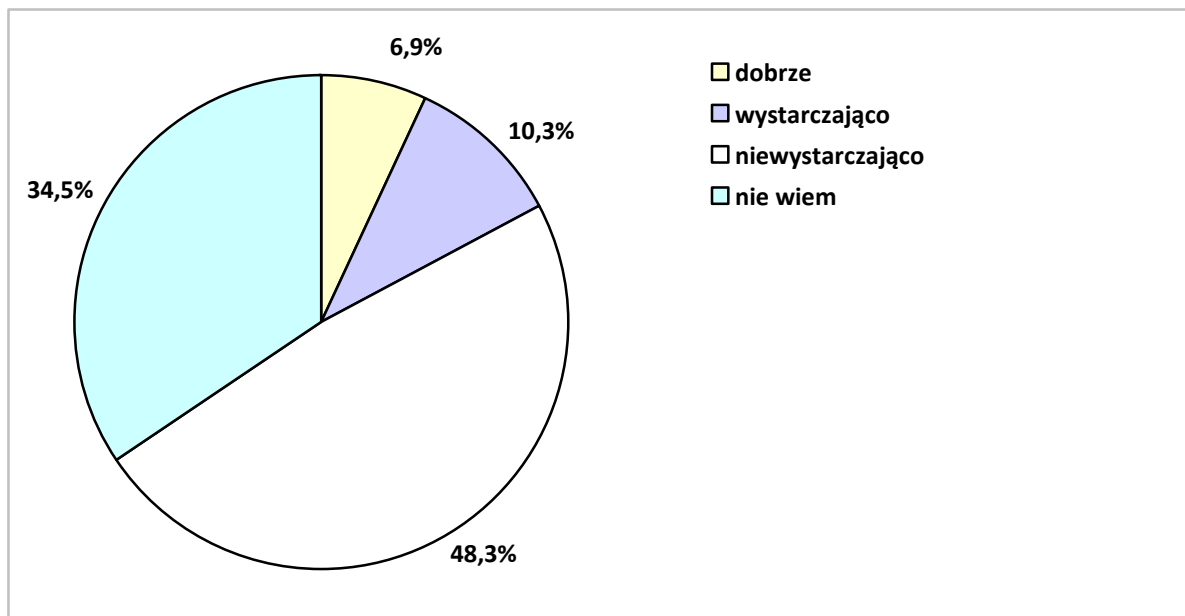
Wykres 21. Czy rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi mają zapewniony dostęp do usług rehabilitacyjnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W pytaniu dotyczącym oceny realizowanych w gminie działań na rzecz osób niepełnosprawnych udzielono odpowiedzi, które prezentuje poniższy wykres.

Wykres 22. Ocena realizowanych w gminie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii 6,9% osób biorących udział w ankiecie, działania na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Goleszów realizowane są na poziomie dobrym, dla 10,3% poziom ten jest wystarczający. Natomiast 48,3% badanych jest zdania, że działania te są niewystarczające. Odpowiedzi „nie wiem” udzielił co trzeci badany (34,5%). Z podsumowania wynika, że pozytywnie oceniło działania na rzecz niepełnosprawnych niespełna 17,2%, negatywnie 48,3%, a co trzeci badany nie orientuje się w tej sprawie.

W tym miejscu warto zaznaczyć, że w przytoczonym wcześniej pytaniu zawartym w tej samej ankiecie, a dotyczącym zagrożenia marginalizacją i wykluczeniem społecznym, ankietowani wskazali osoby niepełnosprawne jako piątą z kolei grupę zagrożoną, na co wskazywało 6,8% odpowiedzi. W pytaniu ankietowym dotyczącym określenia problemów i barier najczęściej dotyczących osób niepełnosprawnych w gminie, respondenci wskazywali na występowanie barier architektonicznych w postaci braku podjazdów, miejsc parkingowych, nieprzystosowanych chodników, wysokich krawężników, brak pojazdów przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Oprócz barier architektonicznych wskazywano na bariery społeczne w postaci trudności w integracji ze społecznością, często występującą samotność osób niepełnosprawnych, a także trudności w załatwianiu spraw urzędowych (nadmierna biurokracja) oraz związane z dostępem do opieki medycznej (utrudniony dostęp do rehabilitacji, brak lekarzy specjalistów, brak transportu medycznego,

niewłaściwy stosunek personelu medycznego). Ankietowani podkreślili również, że osoby niepełnosprawne mają nadmiar czasu wolnego i warto im ten czas zagospodarować.

Biorąc pod uwagę wszystkie dane dotyczące sytuacji osób niepełnosprawnych, zgromadzone na potrzeby tego opracowania diagnostycznego, trzeba zaliczyć tę kwestię do istotnych problemów społecznych, z jakimi muszą się zmierzyć instytucje pomocowe działające na terenie gminy.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Heurystyka (z greckiego *heurisko* – znajduję) to umiejętność wykrywania nowych faktów oraz znajdowania związków między nimi. Analityczne metody heurystyczne polegają na rozwiązywaniu problemów badawczych poprzez wyszukiwanie istotnych informacji w drodze dyskusji i porządkowanie ich w celu odnalezienia łączących je związków.

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru, poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Dzięki takiemu postępowaniu z całego posiadanego zasobu informacji zostają wyodrębnione i zidentyfikowane te, które są istotne strategicznie. W przypadku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych analiza SWOT stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie, ubóstwo, bezdomność;
- rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie;
- zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki.

Obszar BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• diagnozowanie problemu bezrobocia w gminie • stwarzanie przez samorząd gminy warunków do rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy • udział bezrobotnych w działaniach aktywizujących • upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • podejmowanie działań przeciwdziałających ubóstwu w gminie • podejmowanie działań służących ograniczeniu zjawiska dziedziczenia biedy w gminie • prowadzenie w gminie akcji charytatywnych na rzecz ubogich • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie	• brak działań na rzecz ograniczenia bezrobocia wśród różnych grup wiekowych, w tym osób powyżej 45 roku życia • brak działań na terenie gminy na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • brak działań na rzecz tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej (jak np. spółdzielnie socjalne), mogących tworzyć nowe miejsca pracy • brak działań w celu pozyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób bezrobotnych • brak możliwości skorzystania przez osoby bezrobotne z gminy z oferty organizacji pozarządowych działających na ich rzecz • brak realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • brak prowadzenia wśród mieszkańców gminy działań uwrażliwiających na problemy osób ubogich • brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością.
szanse	zagrożenia
• wystarczające rozpoznanie problemu bezrobocia w gminie • niewzrastający poziom bezrobocia w gminie • odpowiednie dostosowanie działań aktywizujących do oczekiwań osób bezrobotnych w gminie • malejący poziom długotrwałego bezrobocia • malejący poziom bezrobocia wśród kobiet • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy, wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach zawodowych • korzystanie przez bezrobotnych mieszkańców gminy z pomocy organizacji pozarządowych • zmniejszanie się w gminie skali zjawiska dziedziczenia biedy • włączanie się przez mieszkańców gminy w działania prowadzone na rzecz ubogich • dostrzeganie przez społeczność lokalną problemów i potrzeb osób ubogich • wystarczające rozpoznanie zjawiska bezdomności w gminie • rozwój mieszkalnictwa socjalnego.	• brak zatrudnienia osób bezrobotnych w podmiotach ekonomii społecznej • brak finansowania z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) w celu ograniczenia bezrobocia • postępujące zjawisko ubożenia mieszkańców gminy • niewystarczające w stosunku do potrzeb gminy podejmowane działania na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • niewystarczająca w stosunku do potrzeb gminy oferta organizacji pozarządowych zajmujących się problemem bezdomności.

Obszar RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie analiz w zakresie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego rodzinom wymagającym tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • dysponowanie placówką wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. ognisko wychowawcze) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • oferowanie przez gminne placówki oświatowe zajęć pozalekcyjnych • wychodzenie przez instytucje gminy do dzieci i młodzieży z ofertą spędzania czasu wolnego • istnienie w gminie kadry przygotowanej do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • prowadzenie w gminie poradnictwa i podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • działanie Zespołu Interdyscyplinarnego • zapewnienie osobom z gminy dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie z gminy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych • zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do informacji o możliwych formach wsparcia • prowadzenie w gminie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie.	• brak propagowania idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży w gminie.
szanse	zagrożenia
• dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wystarczający zakres wsparcia asystentów rodziny • zaspokajające potrzeby poradnictwo specjalistyczne udzielane rodzinom w gminie	• nasilająca się skala problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • niewystarczające wsparcie dla osób samotnie wychowujących dzieci i niepełne

- wsparcie dla dzieci i młodzieży świadczone przez placówkę wsparcia dziennego (np. ognisko wychowawcze) - dostosowana do oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego - zaangażowanie dzieci i młodzieży z terenu gminy w działania wolontarystyczne - wystarczającą liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie - skuteczny wpływ prowadzonego w gminie poradnictwa i podejmowanych interwencji na zmianę zachowań ofiar i sprawców przemocy w rodzinie - niezwiększająca się liczba osób w gminie, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych - niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, wymagających umieszczenia w ośrodku wsparcia - niezwiększająca się liczba osób w gminie, wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych - niewzrastająca skala przemocy w rodzinie - zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie.	zaspokajanie ich potrzeb - niespokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie opieki przedszkolnej - niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych w gminie, która nie zaspokaja oczekiwań uczniów i ich rodziców - wzrastająca liczba rodzin zgłaszających potrzebę wsparcia ze strony organizacji pozarządowych.
--	--

Obszar ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
- prorowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego - zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej - kierowanie osób uzależnionych z gminy na leczenie odwykowe - prorowadzenie w gminie działań edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych - diagnozowanie w gminie problemu spożywania alkoholu i narkotyków przez nieletnich - istnienie w gminie kadry przygotowanej do pracy z osobami uzależnionymi - prorowadzenie przez placówki oświatowe wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień - realizowanie w placówkach oświatowych na	- brak zabezpieczania przez gminę dostępu do świadczeń specjalistycznej opieki zdrowotnej z zakresu: położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej - brak informacji na temat prowadzonych działań na rzecz poszerzania zakresu świadczeń medycznych - brak prowadzenia w gminie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień - brak działalności w gminie grup lub instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

terenie gminy programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez jednostki gminne współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym (jak np. policja, prokuratura, sąd) i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania i ograniczenia przestępczości • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie • realizowanie w gminie inwestycji, mających na celu zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze • zachęcanie mieszkańców do włączania się w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczanie klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń. • podejmowanie różnych działań w zakresie propagowania zdrowego stylu życia	
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców gminy • wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy • zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • wzrost świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych • objęcie pomocą przez grupy i instytucje wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, wszystkich osób z gminy zainteresowanych wsparciem • wzrost świadomości wśród dzieci i młodzieży w gminie na temat zagrożeń uzależnieniami • wzrost świadomości wśród dzieci i młodzieży w gminie na temat negatywnego wpływu przestępczości na życie społeczne • angażowanie się przez mieszkańców gminy w działania na rzecz ochrony przeciwpożarowej, zwalczanie klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń	• niewystarczający dostęp mieszkańców gminy do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii • niewystarczający zakres świadczeń medycznych dostępnych w gminie • niezadowalające efekty działań podejmowanych w gminie w celu leczenia uzależnień • brak danych na temat liczby nieletnich sięgających po alkohol i narkotyki • niewystarczająca liczba osób pracujących w gminie z osobami uzależnionymi • brak informacji na temat oferty organizacji pozarządowych zajmujących się problemami uzależnień • brak informacji na temat efektów podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania i ograniczenia przestępczości • brak wzrostu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy • brak wzrostu poziomu bezpieczeństwa na drodze

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • analizowanie warunków codziennego funkcjonowania osób starszych w gminie • informowanie osób starszych z gminy o dostępnych formach pomocy • dysponowanie przez gminę kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania członków rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • zapewnianie osobom starszym wymagającym całodobowej opieki miejsc w domach pomocy społecznej • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych.	• brak prowadzenia działań na rzecz wzmacniania potencjału osób starszych • brak form wsparcia dla osób starszych takich jak: kluby seniora, domy dziennego pobytu • brak stwarzania w gminie warunków osobom starszym do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej • brak organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób starszych • brak wolontariatu na rzecz osób starszych.
szanse	zagrożenia
• wystarczająca wiedza osób starszych w gminie o dostępnych formach pomocy • możliwość uzyskania przez osoby starsze z gminy wsparcia ze strony swych rodzin • wystarczająca dostępność domów pomocy społecznej w stosunku do potrzeb osób starszych z gminy • dostrzeganie przez społeczność lokalną problemów i potrzeb osób starszych.	• wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności gminy • wymagające poprawy warunki codziennego funkcjonowania osób starszych w gminie • zasoby gminy uniemożliwiające wzmacnianie potencjału osób starszych • wzrastająca w gminie liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • niewystarczający dostęp osób starszych z gminy do takich form wsparcia, jak kluby seniora, domy dziennego pobytu • niedostosowana do potrzeb i oczekiwań osób starszych oferta spędzania czasu wolnego w gminie • brak możliwości kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej, zaspokajające potrzeby osób starszych z gminy • niedostosowana do potrzeb gminy oferta organizacji pozarządowych, zajmujących się problemami osób starszych • brak zgłaszania zapotrzebowania na pomoc wolontariuszy wspierających osoby starsze w ich codziennym życiu.

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
- informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z gminy - upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych z gminy ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy - prowadzenie w gminie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością (nauczanie indywidualne, grupy i klasy integracyjne)	- brak działań w zakresie monitorowania liczby orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy - niedysponowanie przez gminę kadrami pracowników świadczących opiekę i udzielających wsparcia osobom niepełnosprawnym - brak w gminie domu dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych - brak likwidowania w gminie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - brak działań na rzecz tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej, mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne - brak danych na temat informowania przedsiębiorców z gminy o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych - brak działań zapobiegających marginalizacji i wykluczeniu osób niepełnosprawnych - brak możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne w gminie z oferty organizacji pozarządowych działających na ich rzecz - brak wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych
szanse	zagrożenia
- posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia - wystarczający dostęp osób z zaburzeniami psychicznymi z gminy do specjalistycznych usług opiekuńczych - społeczna akceptacja dla potrzeby likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - wystarczająca wiedza osób niepełnosprawnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy - wzrastające w społeczności gminy przekonanie o potrzebie zapewnienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym	- niewystarczający dostęp osób niepełnosprawnych z gminy do usług rehabilitacyjnych - liczebność i poziom fachowości kadry świadczącej opiekę i udzielających wsparcia osobom niepełnosprawnym - niewystarczający dostęp do domów dziennego pobytu osób niepełnosprawnych z gminy - brak podmiotów ekonomii społecznej, mogących zatrudniać osoby niepełnosprawne - brak danych na temat posiadania przez przedsiębiorców z gminy wystarczającej wiedzy o możliwościach refundacji ze środków PFRON kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych - zasoby i możliwości gminy niezaspokajające potrzeby w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością - brak istnienia na terenie gminy organizacji pozarządowych zajmujących się problemami

	osób niepełnosprawnych • brak wolontariuszy wspierających w gminie osoby niepełnosprawne w codziennym życiu
--	---

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• zauważanie potrzeb mieszkańców zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym • stwarzanie przez gminę możliwości realizacji społecznikowskich pasji mieszkańców • realizowanie na terenie gminy działań propagujących wiedzę o możliwościach podejmowania przez mieszkańców inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych • wspieranie aktywności gospodarczej mieszkańców • stwarzanie przez gminę mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji • upowszechnianie w gminie wiedzy o możliwościach uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej • wystarczające zabezpieczenie finansowe realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w gminie • podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej w gminie poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia zawodowego • realizowanie na terenie gminy przedsięwzięć (np. projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej), umożliwiających mieszkańcom korzystanie z oferty uczenia się przez całe życie (m.in. szkolenia i kursy dla osób dorosłych, kurs komputerowy dla osób 50+ z gminy) • prowadzenie w gminie działań na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych • włączanie się w działania na rzecz łagodzenia i rozwiązywania problemów społecznych przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych.	• wskazane poszerzenie sieci placówek pomocy społecznej w gminie • brak pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (np. z funduszy Unii Europejskiej) • brak prowadzenia przez jednostki organizacyjne gminy działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu.
szanse	zagrożenia
• wpływ inicjatyw podejmowanych przez samorząd i instytucje gminy na wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • otwarcie społeczności lokalnej na kwestie	• brak informacji na temat wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców gminy • brak informacji na temat wpływu działalności organizacji pozarządowych na łagodzenie

integracji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu • wykazywanie aktywności społecznej przez mieszkańców gminy • dostateczna wiedza mieszkańców gminy o możliwościach podejmowania inicjatyw lokalnych, tworzenia organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerstw międzysektorowych • dostateczny dostęp mieszkańców do oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej gminy • dostateczna wiedza mieszkańców gminy o dostępnych formach wsparcia z systemu pomocy społecznej • wystarczająca ilość środków na skuteczną realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • wystarczające działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji gminnej kadry pomocy społecznej • dostateczna wiedza mieszkańców gminy o dostępnych formach uzupełniania lub podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych • wpływ działalności przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych na łagodzenie problemów społecznych w gminie.	problemów społecznych w gminie • brak zainteresowania mieszkańców gminy różnymi formami działalności wolontarystycznej.
--	--

22. PODSUMOWANIE

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów obejmowała kilkanaście zagadnień. Analiza **sytuacji demograficznej** wykazała, że w gminie liczba mieszkańców wzrasta; wzrasta populacja dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, systematycznie rośnie również liczba osób w najstarszej grupie wiekowej. Z tej tendencji wynika potrzeba zapewnienia coraz większej grupie ludzi w różnym wieku pomocy materialnej i rzeczowej (z podkreśleniem grupy seniorów), zapewnienia dostępu do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

W odniesieniu do **infrastruktury technicznej**, diagnoza pozwoliła stwierdzić, iż jest ona w gminie względnie rozwinięta. W latach 2012-2014 zrealizowano w gminie m.in. takie inwestycje, jak: zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Bażanowicach, zagospodarowanie terenu w Dzięgielowie, poprawa wizerunku wsi i stworzenie miejsca do atrakcyjnego spędzania czasu wolnego w Goleszowie Równi.

Jeśli chodzi o **komunikację**, mieszkańcy miejscowości znajdujących się na terenie gminy mają dość dobre połączenia komunikacyjne pomiędzy miejscowościami Bażanowice, Cisownica, Dzięgielów, Godziszów, Goleszów, Kisielów, Kozakowice, Leszna Górna, Puńców. Na terenie gminy działają prywatne podmioty świadczące usługi komunikacyjne.

Analiza **sytuacji gospodarczej** wykazała, że użytki rolne zajmują ponad 66,76% powierzchni gminy, co implikuje jej rolniczy charakter.

Co się tyczy **zasobów i warunków mieszkaniowych**, w latach 2012-2014 ogólna liczba mieszkań w gminie systematycznie wzrastała. Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacano dodatki mieszkaniowe.

Analiza **zasobów edukacyjnych** gminy pozwoliła stwierdzić, iż na jej terenie funkcjonuje 11 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 4 przedszkola, 2 punkty przedszkolne, 4 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum. Spośród mieszkańców gminy, uczestniczących w badaniu ankietowym, większość pozytywnie oceniła dostęp do placówek opieki przedszkolnej w gminie, także w odpowiedzi na pytanie o ocenę oferty edukacyjnej szkół w gminie, respondenci w większości wypowiadali się pozytywnie. Wypełniający ankietę mieszkańcy gminy ocenili również realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci. W tej kwestii ponad połowa badanych jest zdania, że te działania są niewystarczające. Jeśli chodzi o **instytucje kultury**, działalność w gminie prowadzą: Gminny Ośrodek Kultury w Goleszowie oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Goleszowie. Spośród uczestników badania ankietowego 58,6% stwierdziło, że oferta kulturalna w gminie jest dobra lub wystarczająca, natomiast według 41,4% działania te są niewystarczające. Wskazując placówki kulturalne, których w gminie brakuje, ankietowani wymieniali: świetlice, kino, amfiteatr.

Co się tyczy **infrastruktury zdrowotnej**, mieszkańcy gminy Goleszów mają zapewnioną podstawową opiekę zdrowotną w Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej. Spośród uczestników badania ankietowego największa grupa (53,9%) oceniła funkcjonowanie służby zdrowia w gminie niewystarczająco, 23,1% z nich uznało ją za wystarczającą, 11,5% za dobrą. Wśród lekarzy specjalistów, których brakuje w gminie wymieniano: ginekologa, okulistę, ortopedę, kardiologa, neurologa, laryngologa.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie jest względnie rozwinięta. Składają się na nią 4 obiekty sportowe i rekreacyjne, działa 6 klubów sportowych. Spośród ankietowanych mieszkańców gminy łącznie 34,4% oceniło ofertę w gminie w zakresie sportu i rekreacji jako dobrą lub wystarczającą. Z kolei 55,3% uznało, że jest ona niewystarczająca,

a pozostali nie mieli wiedzy na ten temat. Wśród propozycji inwestycji w tym zakresie badani najczęściej wymieniali: budowę/rozbudowę ośrodków sportowych i boisk, budowę basenu, tworzenie tras sportowych i narciarskich, budowę i rozbudowę placów zabaw. Walory przyrodniczo-krajoznawcze gminy, czystość i dobry stan naturalnego środowiska są warunkami umożliwiającymi **rozwój turystyki**, któremu sprzyjają także liczne zabytki architektury sakralnej i świeckiej. W gminie znajduje się hotele i restauracje zapewniające noclegi, wśród których jest m.in. Zamek w Dziegielowie i Etno Chata „TOPOLEJ”.

Jeśli chodzi o stan **bezpieczeństwa publicznego**, Policja ujawniła w 2014 r. 86 przestępstw na terenie gminy. Wśród tej liczby przestępstw odnotowano 13 kradzieży z włamaniem, 1 rozbój, 20 kradzieży, 3 przestępstwa alimentacyjne, 1 przypadek znęcania się, 1 przypadek przywłaszczenia mienia, 6 oszustw, 2 przestępstwa zgodnie z Ustawą o Narkomanii, 24 przypadki zatrzymania nietrzeźwych kierowców, 15 przestępstw zakwalifikowanych jako inne. Kuratorzy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich w Cieszynie sprawują na terenie gminy Goleszów nadzór kuratorski nad 20 rodzinami, w tym 34 małoletnimi dziećmi.

W odpowiedzi na pytanie „Czy czuje się Pani / Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?” większość ankietowanych mieszkańców gminy (w sumie 45,5%) stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie. 18,2% badanych nie czuje się bezpiecznie, ponad co trzeciemu respondentowi trudno było ocenić, czy czuje się bezpieczny. Jako działania, które należałoby podjąć w gminie w celu poprawy stanu bezpieczeństwa, ankietowani postulowali: zwiększenie ilości patroli policji, lepsze oświetlenie ulic, zainstalowanie monitoringu, budowa chodników, większe zaangażowanie służb porządkowych (likwidacja krzaków i zarośli przy chodnikach i przejściach dla pieszych), ograniczenie godzin otwarcia punktów sprzedaży alkoholu.. Z kolei dla poprawy stanu bezpieczeństwa na drodze najczęściej wskazywali konieczność poprawy stanu dróg i poboczy oraz oświetlenia ulicznego, poprawy oznakowania, oraz budowy zatoczek autobusowych.

Szeroko rozumianą **pomoc społeczną** w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie, którego kadrę w 2014 roku stanowiło 21 osób w tym 7 pracowników socjalnych. Na 1 pracownika socjalnego przypadało 1 825 mieszkańców, co oznacza, że był spełniony wskaźnik zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W wykonywaniu zadań GOPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi i innymi jednostkami

organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie, w porównaniu z latami 2012 i 2014 zmniejszyła się. Jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy – najwyższy wskaźnik odnotowano w 2012 roku (3,65%). Największą grupę w ich gronie stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny z występującą w nich niepełnosprawnością, następnie bardzo częstą przyczyną udzielania pomocy było ubóstwo, później bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Stosunkowo częstym powodem przyznawania pomocy była także potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Mieszkańców gminy Goleiszów obejmowały swoim zasięgiem jednostki powiatowe znajdujące się w Cieszynie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Cieszynie. Mieszkańcy gminy Goleiszów korzystali również z oferty innych jednostek wsparcia, takich jak np.: Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie, Centrum Edukacji Socjalnej w Cieszynie, Dom Matki i Dziecka Słonecznik w Cieszynie, Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej.

W 2014 roku na terenie gminy Goleiszów funkcjonowały 22 **organizacje pozarządowe**. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego podejmował z nimi współpracę. W gminie funkcjonowało 6 kościołów i związków wyznaniowych.

W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Goleiszów przeprowadzono **badania ankietowe** wśród losowo wybranych mieszkańców gminy oraz osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. Do analizy przedłożono w sumie 30 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Wśród problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali na niezaspokojenie potrzeb w zakresie spędzania czasu wolnego (ponad 23%). Dodatkowo, 21% ankietowanych wskazywało na problemy związane z alkoholizmem, niemal 16% było zdania, że poważnym problemem jest bezrobocie. Podobna ilość respondentów sądziła, że w gminie zaznaczają się problemy związane z niezaspokojeniem potrzeb w zakresie ochrony zdrowia. Nieco ponad 13% wskazało na niezaspokojenie potrzeb w zakresie budownictwa mieszkaniowego, natomiast 10% zwróciło uwagę na problemy związane ze starzeniem się.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowalająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: ochrona zdrowia (18,6%), wspieranie rodzin wielodzietnych (15,7%), ograniczenie bezrobocia (13,6%). Wskazywano również na takie obszary jak: wsparcie osób starszych, przeciwdziałanie ubóstwu, pomoc dziecku i rodzinie i in.

Odpowiadając na pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi, ankietowani podkreślali rolę właściwie zorganizowanej i przemyślanej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, wskazując na problemy związane z ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, niskim poziomem życia, niską dostępnością do służby zdrowia, brakiem zajęć pozalekcyjnych w gminie, dzięki którym dzieci i młodzież mogłyby konstruktywnie spędzać czas wolny. Podkreślono również, że rodzin zamieszkujących w gminie dotyczą problemy mieszkaniowe, rodzice mają często niestabilną i niskopłatną pracę lub wyjeżdżają w jej poszukiwaniu.

Problemy na **rynku pracy** przyczyniają się do ubożenia ludności, a nawet prowadzą do wykluczenia społecznego. Analiza struktury bezrobocia w gminie wykazała, że w latach 2012-2014 liczba osób bezrobotnych w gminie obniżyła się, przy czym w analizowanym okresie kobiety stanowiły od 41,9%-52,6% osób bezrobotnych w gminie. Wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lat oraz 18-24 i 35-44 lat, osoby pozostające bez zatrudnienia 1-3 miesiące, następnie 12-25 miesięcy, osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat, a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, następnie policealnym i średnim zawodowym.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lat, osób pozostających bez pracy 1-3 miesięcy, osób ze stażem pracy od 1 do 5 lat oraz osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Problemem związanym między innymi z brakiem pracy i popadaniem w ubóstwo jest eksmisja, która może prowadzić do **bezdomności**, która w gminie nie jest problemem, utrzymuje się na niewielkim poziomie. w 2014 r. 5 rodzin (12 osób) z terenu gminy otrzymało pomoc społeczną z tytułu bezdomności.

Skutecznie przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań, których inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Diagnoza **problemów uzależnień i przemocy w rodzinie** pozwala stwierdzić, że w latach 2012-2014

wahała się wysokość nakładów finansowych przeznaczonych na walkę z alkoholizmem. Z kolei kwoty przeznaczone na przeciwdziałanie narkomanii od kilku lat utrzymują się na poziomie 10 000 zł. Środki przeznaczone na wspieranie rodziny wzrosły. W ramach realizacji zadań wynikających z programu, Ośrodek zapewnił pracę Zespołu Interdyscyplinarnego, udzielał pomocy finansowej, rzeczowej, prawnej i terapeutycznej ofiarom przemocy domowej. W 2012 r. z powodu przemocy w rodzinie GOPS w Goleszowie przyznał pomoc 4 rodzinom (15 osobom), w 2013 r. pomoc otrzymało 8 rodzin (35 osób), a w 2014 r. 4 rodziny (12 osób).

Badania ankietowe dotyczące **problemów równości płci** wykazały, że niemal 45,8% ankietowanych dostrzega nierówności szans kobiet i mężczyzn. W innym pytaniu 51,4% badanych stwierdziło, że zagrożone problemem nierówności są kobiety. Zdaniem 48,57% respondentów płeć determinuje możliwości człowieka związane z karierą, natomiast 51,43% jest zdania, że płeć nie wpływa na możliwości w tym zakresie. 28,6% ankietowanych stwierdziło, że zna przypadki dyskryminacji ze względu na płeć lub o nich słyszało. Najczęściej wskazywano na osoby samotnie wychowujące dzieci (18,05%), osoby młode wkraczające na rynek pracy (18,05%), osoby o niskich kwalifikacjach (15,28%).

Analiza **sytuacji dziecka** w gminie wykazała, że problemami, które najczęściej dotykają dzieci, młodzież i ich rodziny, są: agresja i przemoc w grupie rówieśniczej, palenie papierosów, niszczenie mienia szkolnego, sięganie po alkohol, sięganie po narkotyki, przemoc w rodzinie, przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego, zaniedbanie przez dom. Z kolei analiza potrzeb dzieci i młodzieży pokazała konieczność zapewnienia im możliwości wyrównania szans edukacyjnych, alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Wskazywano też na potrzebę stworzenia świetlicy środowiskowej, organizowania zajęć popołudniowych, sportowych, wspieranie organizacji świadczących pomoc (w tym finansową) na rzecz dzieci pochodzących z ubogich i patologicznych środowisk.

W ostatnich latach w gminie wzrasta liczba **osób starszych**, podobnie jak populacja młodszych grup wiekowych. Osoby starsze są z reguły bardziej narażone na choroby i niepełnosprawność, z czym wiąże się narastający problem uzależnienia od pomocy innych. Do problemów, z którymi borykają się osoby w podeszłym wieku zalicza się też samotność, ubóstwo, niezaradność. Wśród beneficjentów pomocy społecznej, udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie, w 2014 roku było 28 osób w wieku 60-65 lat. W ramach swojej działalności GOPS świadczy także usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych, które pozbawione są opieki i pomocy ze strony rodziny. Usługi te polegają na pomocy

w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnacji oraz zapewnieniu kontaktu z otoczeniem.

Analiza sytuacji **osób niepełnosprawnych** pozwoliła stwierdzić, że w latach 2012-2014 niepełnosprawność była pierwszym, pod względem liczby beneficjentów, powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w gminie. Z roku na rok malała liczba orzeczeń o znacznym stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy Goleszów przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Cieszynie, natomiast wzrosła liczba wydanych orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Goleszów korzystają ze wsparcia udzielanego przez PCPR w Cieszynie, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się. Osoby niepełnosprawne z gminy korzystają ze wsparcia świadczonego przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Cieszynie, które prowadzi Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy i Punkt Wczesnej Interwencji. Placówka ta jest przeznaczona dla dzieci w wieku 0-7 lat zagrożonych niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży w wieku 3-25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim z wieloraką niepełnosprawnością. Ponadto osoby niepełnosprawne z gminy korzystają ze wsparcia świadczonego przez organizacje pozarządowe. W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Goleszów pytania, pozwalające uzyskać opinie na temat wsparcia udzielanego mieszkańcom gminy, borykającym się z problemami niepełnosprawności. Na pytanie „Czy gmina zapewnia wsparcie rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi?” zaledwie 13,80% ankietowanych odpowiedziało, że gmina zapewnia wsparcie rodzinom z niepełnosprawnymi dziećmi. 20,69% uznało, że gmina nie zapewnia takiego wsparcia. Dla 31,03% te działania są trudne do oceny. Natomiast 34,4% nie ma wiedzy na ten temat. W podsumowaniu należy stwierdzić, że społeczność lokalna jest tylko w niewielkim stopniu zorientowana na temat możliwości wsparcia osób niepełnosprawnych, gdyż 65,5% biorących udział w badaniu nie potrafiła poddać ocenie tych działań lub nie miała wiedzy na ten temat. Ankietowani odpowiadali również na pytanie, czy rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi mają zapewniony dostęp do usług rehabilitacyjnych. Niepełna 10,32% ankietowanych jest zdania, że taki dostęp jest zapewniony, dla 31,05% odpowiadających rodziny z niepełnosprawnymi dziećmi nie mają zapewnionego dostępu do usług rehabilitacyjnych. Dostępność trudno jest ocenić 37,93% badanych, a nie ma wiedzy na ten

temat 20,69%. W badaniu ankietowym poddano ocenie realizowane w gminie działania skierowane do osób niepełnosprawnych. W opinii 6,9% osób biorących udział w ankiecie, działania na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Goleszów realizowane są na poziomie dobrym, dla 10,3% poziom ten jest wystarczający, natomiast 48,3% badanych jest zdania, że działania te są niewystarczające. Odpowiedzi „nie wiem” udzielił co trzeci badany (34,5%). W tym miejscu warto zaznaczyć, że działania gminy na rzecz osób niepełnosprawnych należy zintensyfikować, konieczna jest również szersza informacja społeczna na temat sytuacji osób niepełnosprawnych i szeroko rozumiane działania na rzecz integracji społeczności lokalnej.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy Goleszów na lata 2016-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

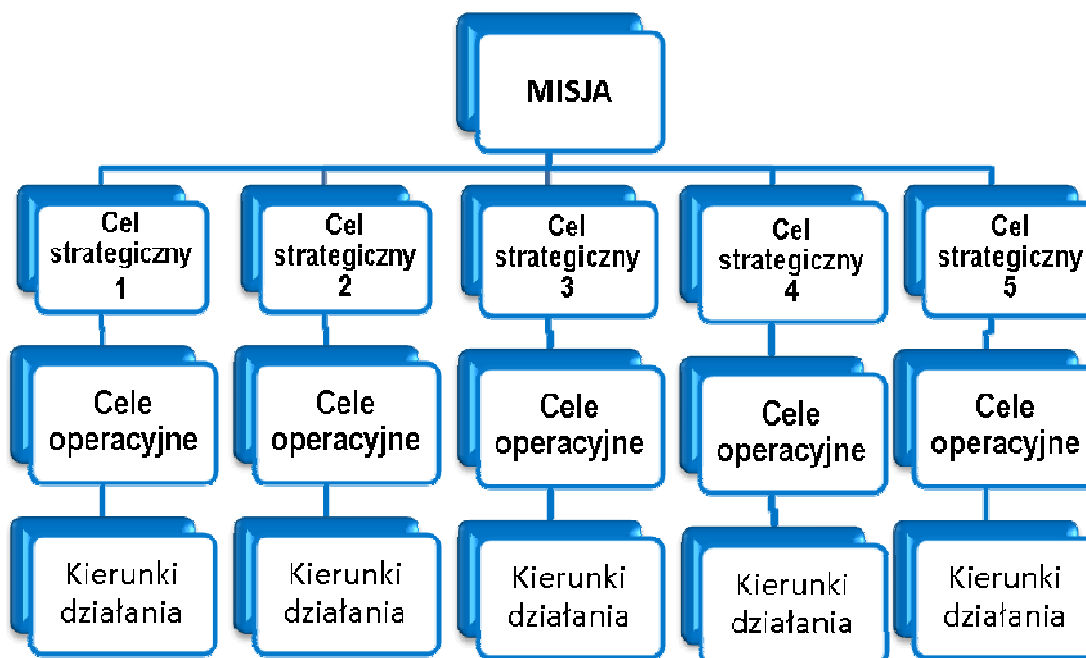
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów na lata 2016-2020, jest następująca:

**„Gmina Goleszów zapewnia mieszkańcom warunki rozwoju,
zaspokaja ich potrzeby oraz przeciwdziała zjawiskom marginalizacji
i wykluczenia społecznego.”**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Związek misji z celami strategii i wyznaczonymi kierunkami działań przedstawia poniższy diagram.

Diagram 2. Związek misji z celami i kierunkami działań.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie osobom ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz ograniczanie dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłków) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
4. Wsparcie osób i rodzin ubogich poprzez pracę socjalną.
5. Rozwój zasobów mieszkań komunalnych w gminie.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemami osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością oraz Kościołem.
7. Realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
8. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach.
2. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez GOPS.
3. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi poprzez kierowanie ich do Gminnego Centrum Informacji.
4. Podejmowanie działań na rzecz tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej (jak np. spółdzielnie socjalne), mogących tworzyć nowe miejsca pracy.

5. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci, uwzględnianie równości płci w podejmowanych działaniach na rzecz osób bezrobotnych; opracowanie i realizacja lub współudział w realizacji projektów i akcji informacyjnych na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy.
6. Promowanie gminy w celu pozyskania inwestorów.
7. Wspieranie rozwoju w gminie podmiotów ekonomii społecznej.
8. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemami osób bezrobotnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie im dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
3. Kierowanie osób bezdomnych do ośrodków dla bezdomnych.
4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa bezrobocia i bezdomności,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba nowych mieszkań komunalnych,
- liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę na rzecz osób ubogich i bezdomnych,
- liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę na rzecz osób bezrobotnych,

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
 - zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
 - zwiększenia liczby miejsc pracy,
 - zwiększenia liczby mieszkań komunalnych,
 - spadku liczby osób bezrobotnych,
 - wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
 - zabezpieczenia schronienia osobom bezdomnym.
-

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
4. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS-u i placówek oświatowych.
2. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
3. Zatrudnianie, adekwatnie do potrzeb, asystentów rodziny oraz organizowanie szkoleń i projektów dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
4. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej).
5. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.

4. Kontynuowanie działalności przez Zespół Interdyscyplinarny, podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów w tematyce przemocy.
5. Utworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy.
6. Ułatwienie dostępu do programów korekcyjnych dla sprawców przemocy.
7. Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych.
2. Ułatwienie dostępu do specjalistów (psychiatra dziecięcy, psycholog).
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych.
4. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, m.in. poprzez prowadzenie klas integracyjnych i nauczania indywidualnego.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.
6. Zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3 poprzez tworzenie żłobków.
7. Utworzenie świetlic środowiskowych.
8. Organizowanie zbiórki artykułów szkolnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.
3. Zapewnienie dostępu do usług rehabilitacyjnych.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie zawierają: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania

Narkomanii, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kultury.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki służby zdrowia, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,

- liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
 - liczba uczniów uczęszczających do klas integracyjnych,
 - liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
 - liczba żłobków na terenie gminy,
 - liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.
-

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
 - poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
 - zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
 - podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
 - zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
 - wsparcie rodzin z małymi dziećmi poprzez zapewnienie opieki w żłobkach,
 - zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
 - poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
 - zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
 - poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia.
-

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności, aktywizacja osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
3. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Wychodzenie do osób starszych z ofertą wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego.
5. Organizacja spotkań dla seniorów w sołectwach.
6. Realizacja projektów aktywizujących dla seniorów.
7. Podejmowanie współpracy z kościołem oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych, rozwijanie aktywnych form spędzania czasu przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, zajęć, wycieczek.
8. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi.
3. Zintensyfikowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych.
4. Wychodzenie do osób niepełnosprawnych z ofertą wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego.
5. Utworzenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
7. Prowadzenie działań mających na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy osób niepełnosprawnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, domy pomocy społecznej, placówki służby zdrowia, placówki kultury, oświatowe, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością (w oparciu o dane GOPS-u oraz PCPR-u),
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi,
- liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z oferty wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego,
- liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
 - podniesienia jakości świadczonych usług,
 - podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.
-

Cel strategiczny 4.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa w gminie przez współdziałanie z Policją.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa w gminie przez rozbudowę monitoringu.
4. Podejmowanie przez jednostki gminy i jego mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadlokalnym, Policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół, działania edukacyjne.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne.

Partnerzy w realizacji działań:

Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
 - poszerzenia wiedzy uczniów w zakresie przestępczości i jej skutków,
 - zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.
-

Cel strategiczny 5.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej w gminie poprzez zwiększenie nakładu finansowego na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego.
2. Działania promocyjne propagujące zmianę wizerunku pomocy społecznej i rozpowszechniające jej działalność.
3. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. przez zamieszczanie informacji dotyczących funkcjonowania pomocy społecznej np. na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Inicjowanie działalności w gminie nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej (także o zasięgu ponadlokalnym).
3. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
4. Opracowywanie i realizowanie, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji mieszkańców gminy, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy Unii Europejskiej.
5. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.
6. Propagowanie idei pomocy innym oraz pozyskiwanie darczyńców w celu możliwości jej realizacji.

Szczegółowe działania w zakresie współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego zawiera Roczny Program współpracy Gminy Goleszów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy i wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
 - liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
 - liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
 - liczba opracowanych i zrealizowanych projektów,
 - liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych.
-

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,

- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej.
 - zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych.
-

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów na lata 2016-2020 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goleszowie. Działania te będą podejmowane zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Kierownika GOPS w Goleszowie., a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Kierownika GOPS.

Zespół oceniający strategię będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotowuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie przekaze Wójtowi i Radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. RAMY FINANSOWE

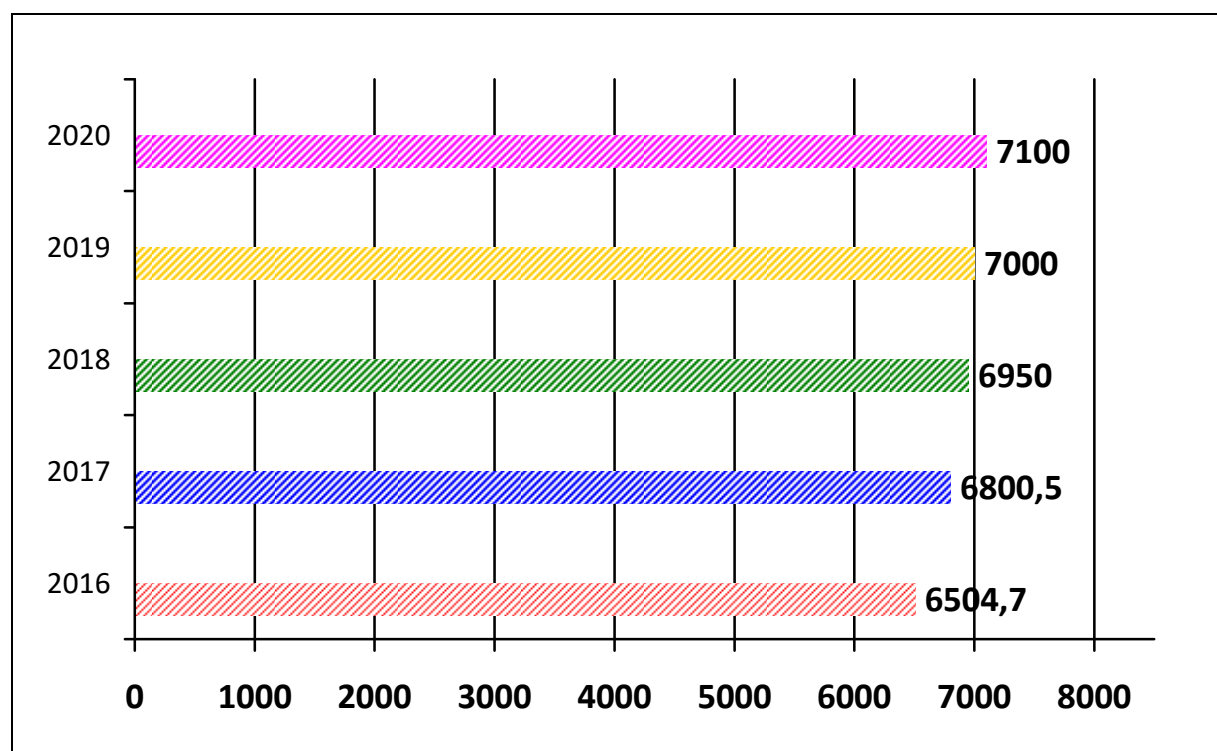
Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 podpunkt c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych Strategii. Są one przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 45. Ramy finansowe Strategii w latach 2016-2020

szacunkowa wielkość wydatków (w złotych) w latach:				
2016	2017	2018	2019	2020
6 504 700	6 800 500	6 950 000	7 000 000	7 100 000

Poniżej przedstawiono wykres prezentujący skalę wydatków zaplanowanych w ramach finansowych Strategii.

Wykres 32. Szacunkowa wielkość wydatków (w tys. zł) w poszczególnych latach.

4. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy.

4.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów na lata 2016-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wsparcia Rodziny,
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
3. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Program osłonowy „Pomoc dla mieszkańców Gminy Goleszów w zakresie dożywiania na lata 2014-2020,
6. Roczny Program współpracy Gminy Goleszów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

4.2. PROJEKTY

Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt: „Aktywny powiat cieszyński- program aktywizacji społeczno zawodowej w obszarze pomocy społecznej”.

Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla osi priorytetowej IX Włączenie społeczne dla poddziałania 9.1.6. program aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Cel projektu:

Celem projektu jest zmniejszenie wykluczenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych oraz przebywających w placówkach i opuszczających rodzinę zastępczą i placówki opiekuńcze oraz korzystający ze świadczeń pomocy społecznej lub kwalifikujących się do objęcia wsparciem pomocy społecznej a także osoby bezrobotne.

Beneficjenci projektu:

osoby niepełnosprawne, osoby bezrobotne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym korzystające lub kwalifikujące się do świadczeń pomocy społecznej. siatkówki.

Grupa docelowa: 15 osób

Partnerzy w realizacji projektu:

projekt realizowany w partnerstwie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie.

Czas realizacji projektu:

2015-2017.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goleszów na lata 2016-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.